

naša luč

1989
december
10

moja fara mi ne sme biti deveta briga

Na tej strani si letos člani naših slovenskih far po evropski tujini sporočamo svoje misli, doživetja in predloge za prenavljanje naših župnij. Kdor ima kakšno takšno misel, naj jo pošlje, da se z njo obogatimo tudi drugi!

ADVENT POMENI „SLOVESEN PRIHOD“. MISLIMO NA TROJNI JEZUSOV PRIHOD: NA NJEGOVO ROJSTVO V BETLEHEMU, NA NJGOV PRIHOD V NAŠO ČLOVEŠKO SKUPNOST TUKAJ IN ZDAJ IN NA NJGOV PRIHOD NA KONCU SVETA.

V tem času beremo v bogočastju mnoga berila iz prerokov, teh velikih „nočnih stražarjev“. Prednost ima Izaijeva knjiga, ki najbolj jasno napoveduje Odrešenika.

PRAZNOVATI ADVENT POMENI BITI DELEŽEN HREPENENJA PO BOŽJEM PRIHODU PO SPREOBRTIVI, PRI BOGOČASTJU SE SREČUJEMO Z BOGOM TAKO, KAKOR SO SE SREČEVALI Z NJIM TISTI, KI SO DOGODKE, KATERIH SE PRI BOGOČASTJU SPOMINJAMO, SPREJEMALI Z ODPRTIM SRCEM.

Poleg splošnega bogočastnega obhajanja adventa poznamo tudi domače adventne navade. Pod strop obesimo ali pa na mizo po-

stavimo adventni venec s štirimi svečami. Vsako nedeljo prižgemo eno svečo več, kar pomeni, da je Jezus, Luč sveta, vedno bliže. Obhajanje adventnih večerov bi moralo postati v vernih družinah stalen običaj. Pri tem naj družina prebere iz svetega pisma kakšen odstavek, ki govori o pripravah na Jezusovo rojstvo, zmoli angelovo češčenje in zapoje adventno pesem.

JEZUSOVO ROJSTVO JE ZGODOVINSKO DEJSTVO: VSO ČLOVEŠKO ZGODOVINO ŠTEJEMO PO NJEM. LETO 1 JE LETO JEZUSOVEGA ROJSTVA. TO IMA PA ŠE GLOBLJI POMEN: S PRIHODOM JEZUSA, BOŽJEGA SINA, NA SVET SE PRIČENJA NOV ČAS.

V najtemnejši noči leta se Cerkve spominja Jezusovega rojstva. Verniki se zbirajo opolnoči, kontemplativni redovi pa že celi dve

uri prej, k molitvam in petju božične noči. Večina izmed nas se pripravlja na Jezusovo rojstvo v družinskem krogu.

PONOČNA SLUŽBA BOŽJE BESEDE DOSEŽE VRHUNEC S PREPROSTIM POROČILOM O JEZUSOVEM ROJSTVU. LJUDSKO ŠTETJE JE POKLICALO JOŽEFA IN MARIJO V DAVIDOVO MESTO BETLEHEM. „KO STA BILA TAM, SE JI JE DOPOLNIL ČAS PORODA. IN PORODILA JE SINA PRVOROJENCA, GA POVILA V PLENICE IN POLOŽILA V JASLI, KER ZANJU NI BILO PROSTORA V PRENOČIŠČU.“

Praznovanje se nadaljuje v družini. Jaslice, naše božične pesmi, ki jih pojemo ali poslušamo s traku, zimzeleno življenjsko drevo, ubrano zvonjenje iz zvonikov — po vsem tem je božič praznik, ki mu po domačnosti ni para.

ZA BOŽIČ LJUDJE DOŽIVLJAMO TOPLOTO DRUŽINSKE SKUPNOSTI. TO JE PRAZNIK, KO OSTAJAMO V SVOJEM KROGU, PRAZNIK SKLENJENE DOMAČNOSTI, PRAZNIK LJUBEZNI.

Kristjanu ostaja naloga, naj bo odprt tudi za vsakega bližnjega zunaj svojega življenjskega kroga. Šele tako bo naše božično praznovanje imelo nekaj opraviti z Jezusovim nedoumljivim prihodom med nas.

NASLOVNA FOTOGRAFIJA:
Žužemberk v snegu

prišel čas je 'krog božiča

Po toliko letih bo božič letos v Sloveniji spet dela prost dan. Hvala Bogu! Kristjani bodo lahko spet praznovali svoj najbolj intimni verski praznik, kar jim po vseh božjih in človeških postavah gre.

Prav tega vidika praznovanja božiča ne gre izgubiti izpred oči: kristjani doma so spet prišli do svoje pravice, ne do kakšne milosti, ki bi jim jo kdor koli usmiljeno poklonil. To pa pomeni, da se jim je ves čas, ko je bil božič deloven dan, godila krivica. V demokraciji je tako, da mora slehernik, ki je kakšno krivico storil, za to odgovarjati. Ker ni bil v Sloveniji za to dolgoletno krivico nihče klican na odgovor, je jasno, da tam še ni demokracije.

Zadnji vzrok, da je prišlo do te spremembe glede božiča, je kriza, ki pesti realsocialistično družbeno ureditev domá. Nezadovoljstvo občanov kipi in preden ne prekipi in lonca ne raznese, je treba ventile odviti. Ker tisti, ki so si vzeli oblast, niso zmožni ustaviti dirjajoče inflacije, ki po svoji višini spominja na bananske državice Latinske Amerike, in ker jim ne uspe ustaviti pospešenega napredovanja življenjske ravni v vedno oddaljenejšo preteklost, morajo vijake popustiti vsaj tam, kjer ni za ta poseg potreben denar.

Prost božič je pa šele ena od povrnjenih pravic. Malone vse realsocialistične države začenjajo svojim občanom po kapljicah vračati tudi druge pravice. Najbolj hitra v tem je Madžarska, ki ni več „ljudska republika“, ampak samo „republika“. Kako zgovorna je sredi madžarske zastave luknja, ki jo je v njej pustila izrezana rdeča zvezda!

V Jugoslaviji čaka demokracijo še težka pot: nekateri oblastniki spoznavajo potrebo demokracije, drugi pa še ne. Vendar je svoboda neustavljiva. Tudi to je sporočilo letošnjega božičevanja.

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez Horn-
böck, 9020 Celovec, Viktringer
Ring 26. Tisk: Tiskarna Družbe sv.
Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer
Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA
(v valuti zadevne dežele):
Avstrija 170 šil.
Anglija 8,50 fun.

Belgija 450 fran.
Francija 80 fran.
Italija 18.000 lir
Nizozemska .. 26 gld.
Nemčija 25 mark
Švica 23 fran.
Švedska 80 kron
Avstralija 14 dol.
Kanada 17 dol.
ZDA 13,50 dol.

Razlika v cenah je zaradi neenake
poštne v posameznih državah in
različnih deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo poverjeniki
in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

30. obletnica smrti škofa dr. Gregorija Rožmana

Naša slovenska in krščanska zavest nas zadolžuje, da se spomnimo obletnice smrti ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana. Dolgujemo ta spomin njemu samemu, ker je bil kot škof sredi vojne vihre deležen hudih preizkušenj, imel je tedaj in kasneje mnogo sodnikov in je morda v očeh mnogih še danes njegova osebnost nejasna. Tudi v tem kratkem zapisu nimamo namena načrtno analizirati njegovega življenja in dela v obrambo in opravičevanje.

Razvoj slovenskega narodnega vprašanja v zadnjem času nam daje pobudo, da se v spomin na slovenskega škofa v času velikih narodnih in s tem njegovih osebnih preizkušenj, spogledamo z njegovim delovanjem v času tik pred koroškim plebiscitom 10. oktobra 1920. Torej z njegovim nastopom v času, ki je bil po vznemirjenosti podoben letom med in na koncu druge svet. vojne. Oba zgodovinska trenutka usodno določata naš narod in njegovo zgodovino. Njegovo ravnanje je samo po sebi oznaka njegove človeške in krščanske osebnosti. Tako se bomo poklonili njegovemu spominu in se morda od njega tudi s hvaležnostjo kaj naučili.

Njegov življenjepisec navaja, da je znal nastopiti tudi v narodno političnem smislu. Udeležil se je in govoril na nekdanjih plebiscitarnih shodih. V zavesti svojega koroškega rodu in odgovornosti za prihodnost koroških Slovencev je zagovarjal priključitev Jugoslaviji. Njegovi sodobniki se spominjajo, da ni prav pogosto govoril o politiki. Prvo mu je bilo njegovo duhovniško poslanstvo, zato se je tudi tedaj bolj zanimal za pastoralno delo na koroških župnijah. V kolikor pa je nastopil politično, je ved-

no ostal na visoki moralni višini dostojnosti, ljubezni in pravičnosti do drugače mislečih. V njegovih govorih na plebiscitarnih shodih ni bilo žaljivk, napadov, hujskanj,

pač pa vedno globoko spoštovanje in ljubezen do rodne zemlje in naroda. Ta ga je gnala k jasni opredelitvi, da je za Slovence na Koroškem pravilna odločitev glasovanje za Jugoslavijo. Vedel je, kaj se bo zgodilo z narodom in domačo govorico, če na plebiscitu ne zmaga slovenska smer.

V Ljubljani je kot univerzitetni profesor nastopil kot govornik na shodu v juliju 1920 v veliki dvorani hotela Union. Nekaj dni nato se je udeležil zborovanja Koroške podružnice Slovenske dijaške zveze pri Št. Jakobu v Rožu. Po končanem zborovanju je dijaška mladina zaigrala dve igri na odru. Pred predstavama je dr. Rožman nagovoril zbrane in poudarjal, „da čaka naše ljudstvo kakor narodni in gospodarski tako tudi krepek razmah verskega življenja edinole v Jugoslaviji.“ V pridigi pri sv. Luciji v Dobu pri Pliberku pa je preroško zagotovil tudi tole: „Če hočete ohraniti med seboj slovenske duhovnike in vero, potem glasujte za Jugoslavijo.“

Pri vsej ljubezni do rojakov na

Ne morem praznovati . . .

Ne morem, Jezus, tega božiča praznovati popolnoma mirno.

Kajti vidim Te, Jezus:

v otrocih, ki se tudi danes rodijo in vzgajajo v bednih okoliščinah,

v otrocih, ki žive v siromašnih barakah,

v otrocih v begunskih taboriščih,

v otrocih v deželah lakote,

v otrocih, ki se potikajo po cestah v velemestih tretjega sveta,

v otrocih cunjarjev in potepuhov,

v otrocih jetnikov in preganjanih,

v vseh osamljenih, zavrženih in bolnih otrocih,

ki tudi za ta božič hrepenijo

po topli domačnosti, ljubezni in oskrbi.

Ne morem, Jezus, tega božiča praznovati popolnoma mirne duše.

Pomagaj mi, da ne bom mislil samo nase in delal samo zase!

Pomagaj mi d e l i t i od moje obilne in sijajne božične mize!

Koroškem, pa je mladi profesor znal presojati položaj dokaj realno. V Ljubljani namreč nihče ni dvomil, da se bodo Korošci odločili za Jugoslavijo. Tako je samozavestno pisalo ljubljansko časopisje. Bogoslovec Ivan Ahčin, kasnejši urednik katoliškega dnevnika „Slovenec“, se spominja, kako mu je dr. Rožman nekaj tednov pred plebiscitom potrto pripovedoval o stanju na Koroškem: „Plebiscit bomo izgubili. Nasprotnik nas v propagandi daleč prekaša. Mi sicer storimo, kar moremo, a uradna državna propaganda je psihološko povsem zgrešena. Morda bi kljub temu uspeli, ko bi vso zadevo prepustili Slovencem. A srbsko vojaštvo bi moralo takoj zapustiti deželo. Nesreča je tudi, da so Celovec izločili iz prve cone. Težko je okoliškim kmetom dopovedati, da jim je pripravneje hoditi na trg v Ljubljano in Kranj.“ Tedaj dober mesec pred odločitvijo so vsi mislili, da profesor gleda preveč črno. Kasnejši dogodki so pokazali, kako je dr. Rožman pravilno presojal dejansko stanje.

Vnaprej je videl izid glasovanja in navedel je tudi vzroke neugodne odločitve za Slovence. Nikakor pa ni bil kasneje edini, ki je med vzroki poraza navajal tudi prisotnost srbskega vojaštva v predvolilni kampanji na Koroškem. To se je namreč do prebivalcev obnašalo velikokrat nasilno in krivično.

Dr. Rožman je po plebiscitu ostal v Ljubljani kot predavatelj. Ni bil izgnan, ni bežal, le služba ga je vezala na ljubljansko univerzo, ker v Celovcu tedaj še ni bilo take visoke šole. Devet let kasneje (marca 1929) je bil prof. dr. Gregorij Rožman imenovan za pomožnega ljubljanskega škofa s pravico nasledstva.

Spominjamo se ga kot velikega duhovnega očeta slovenske Cerkve, ki je iz ljubezni do Boga in do svojega naroda vzel nase hude preizkušnje vojnega časa in prevratov v njem. Zaradi nerazumevanja in mnogih obsodb hoče naš spomin videti in ceniti njegovo človeško in duhovniško odgovornost za Cerkev in za narod.

Jezus se rodi tudi danes

*Božič je . . . vsakič,
ko se nasmehneš od srca,
ko seješ mir, dobroto in pravico
s polnimi dlanmi,
ko ljubiš prav iskreno,
kajti tedaj se Jezus spet rodi v
tvojem srcu.*

*Božič je . . . vsakič,
ko tolažiš otroka ali obiščeš
bolnika,
ko se približaš nesrečnemu ali
posluššaš osamljeno osebo,
ko deliš od svojega in pomagaš,
kajti Jezus se je tedaj spet rodil
v srcih ubogih.*

*Božič je . . . vsakič,
ko ne obsojaš ali nisi obsojan,
ko ne delaš krivice ali se ti ne
godi krivica,
ko odpuščaš ali ti je odpuščeno,
kajti Jezus se je tedaj spet rodil
v srcih pravičnih.*

Pripravite pot Gospodu

V decembrskih dneh so mestne ulice okrašene z lučkami in razsvetljenimi zvezdami. Trgovci okrasijo izložbe tako, da je vsaka od njih nagovor in vabilo kupcu. Vedo, da se ljudje radi obdarijo za božič. Radi jim pomagajo, da ne bi nič več razmišljali in se kar tam pri njih odločili, kaj bodo kupili. Zadnjič je pisalo v časopisu, da je že zadnja „dolga sobota“ zbudila upanje, da bodo tudi letos ljudje radi in veliko kupovali. Napravili si bodo za božič veliko veselja. In pričakovanje je seveda veliko, posebej med otroci.

Ta plat božiča je nekoliko preveč „moderna“. Nerad bi o tem še naprej razpredal besede. Le toliko, da se bolje vidi kontrast s tistim

praznovanjem tega velikega praznika, ki vam ga razglaša Cerkev. Da, da, mero bo treba, da se ne zgubi verska vsebina. Če se drugi zadovoljijo s pričakovanjem, kaj bo zavito v božičnem darilu, tedaj se kristjan veseli v pričakovanju, kaj bo prejel od Boga.

Takšno upanje so nosili v srcu tudi pastirci. Najbrž so tudi pomislili, kaj bodo dali novorojencu in staršem v dar. Ker pa niso imeli nič posebej lepo zavitega, so prinesli največji in najplemenitejši del svojega bitja — svoje srce.

To pišem zato, da ne bi, zasuti z lepimi, a ne najprej potrebnimi stvarmi, pozabili tudi mi na to darilo. Ko Janez Krstnik kliče ljudem vnaprej o velikem dogodku, pravi: „Pripravite pot Gospodu!“ Zadeva

Božič je . . . vsakič,
ko resnica zažari nad lažjo,
ko se svoboda zasveti nad
nasiljem,
ko ljubezen premaga sovraštvo,
kajti Kristus se je tedaj spet
rodil v srcu sveta.

Božič je veselje, ki ga širiš in ki
ga sprejemaš,
je velikodušnost, ki jo izkazuješ
ali si jo deležen,
je m i r , ki ga gradiš ali ga
uživaš,
je odpušcanje, ki ga nudiš ali
ga prejemaš,
je l j u b e z e n , ki jo seješ ali
žanješ.

Božič . . . je Kristus, ki se vsak
dan rodi zate,
je Kristus, ki se znova
rodi v tebi,
je Kristus, ki se še da-
nes rodi PO TEBI . . .

ni prav nič drugačna za nas. Bog prihaja nedvomno. Kako pa bo prišel tja, kjer ni nič pripravljenega v srcih ljudi, vas vprašam.

Ne bo narobe, če postavimo znamenja Gospodovega prihoda v svojem stanovanju. Gradimo jaslice. Tudi če jih že leta dolgo niste postavili, storite spet enkrat. Veliko lažje je ob njih spregovoriti otrokom o odrešenju, ki ga prinaša božji Sin. In prav za to gre: poglobiti se v skrivnost odrešenja po Jezusu Kristusu. Postal je človek, da bi ljudi odrešil.

Odrešil? Da, odrešenje je prišlo z njim na svet. Danes je vse več ljudi, ki menijo, da tega niso potrebni. Zdi se jim, da Jezusove žrtve pravzaprav nič ne potrebujejo. Kaj naj vendar še pomeni oznakilo o odrešenju od hudega, če smo pozabili, da zlo še obstaja. Mnoge stvari se v javnosti ne imenujejo več greh. Razglašajo jih celo za človekovo sposobnost in krepost. V našem modernem času se sprašuje samo po uspehih, kaj smo naredili, kaj vse smo dosegli. Veliko manj pa, kaj je Bog napravil za nas. Tako je človekovo delo v ospredju. Ljudje so prepričani, da je treba pripraviti pot človeku, ko se rodi. Ne pa Bogu. Če ni človeku pripravljena pot uspeha, potem je bolje, da se ne rodi. Zato tudi mečejo življenje v stran. Tisto še ne rojeno, ko se jim zdi, da ne bodo mogli pripraviti otroku dobrih življenjskih pogojev.

Kristjani ne moremo sprejeti teh meril. Za nas je še vedno največja avtoriteta Bog. Tako vemo, kaj nam prinaša novorojeno betlehemsko Dete. Vedno znova je lahko rojen Bog v človeškem srcu. Zato so naši medsebojni darovi le simboli. Največji dar pa prihaja od Boga: „Dete vam je rojeno, Sin vam je dan, imenuje se Vsemogočni.“

Veseli božič Vam vošči

vaš Don Kamilo

Nov začetek in sprava

Novo cerkveno leto se začenja z **adventom**. Nov krog spominov na dogodke, ki se je v njih nedvomno pokazalo božje odrešitveno delo. Niso samo spomini. To dogajanje je med nami, saj je Jezus tako ostal med svojimi, da lahko vedno znova zajemamo iz polnosti njegove osvobajajoče milosti. To je božja beseda in zakramenti Cerkve, skupnost, kjer se to dogaja in tudi svet, v katerega kristjan prinaša te darove s svojim življenjem.

Nov začetek narekuje tudi iskanje, kako naj bi bolj zares sledili svojemu Gospodu. Pred velikim praznovanjem Odrešenikovega prihoda na svet, bo spet razprostrto pred nas vabilo za notranjo prenavo. Zakrament sprave — spoved — pa je marsikomu nelagodna zadeva. Najbrž je prav zaradi tega postala spoved odrinjen in seveda nerazumljen zakrament.

Morda poznamo izkušnjo, da nas jeza, ki se razdivja v srcu, onemogoči za srečanje s sočlovekom. Z vsakim, ne samo tistim, ki se ravno nanj jezimo. Moj greh me torej presega. Vpliva preko mojega srca na drugega. Tudi če to ne občutim vedno jasno, je ta pove-

zanost močna. Posebej še med kristjani. Pavel je povedal to takole: Mi vsi smo eno telo in med seboj povezani kakor udje. Zato trpi vse telo, če en ud trpi. V pismu Efežanom spodbujata kristjane, naj govorijo resnico in kot utemeljitev navaja, „saj smo vendar med seboj povezani kakor udje.“ Ghandi je nekoč dejal: „Če je človek dober ali slab, to zadeva ves svet.“

Greh nas nikoli ne prizadene same, ampak vedno tudi ljudi v okolici, pravzaprav ves svet, vse človeštvo. Prav tako pa ima tak vpliv tudi nov začetek, odpuščanje in premagovanje grešnosti. Če se spreobrne en sam človek, že nastanejo novi odnosi. Premagovanje greha zgradi takoj nov splet vezi.

Ker moj greh nikoli ne zadene le mene, niti ne samo moj odnos do Boga, zato vodi tudi pot od greha v stran vedno preko skupnosti. Skupnost je zastopana v spovedi po duhovniku, ki mi v imenu Jezusovem odpusti grehe. Ne more narediti tega iz svoje moči, ampak le v navezavi na spravno delo Boga. Sprava so zato imenovali spoved kar „drugi krst“, ker je to pono-

ven sprejem v skupnost kristjanov. Spreobrnitev pomeni: Vrnem se nazaj k svojim bratom in k Njemu, ki je središče njihovega bratstva. Lahko bi rekli tudi: Povem drugemu, da sem grešil; povem bratu, enemu od mnogih, ki so udarjeni z mojim grehom. Vendar tu deluje On, ki je središče, in moj brat me v njegovem imenu spet sprejme v skupnost. O Jezusu, ki je na veliko noč dal apostolom to polnomočje, pravi pisatelj: „Bil je sredi med njimi.“ Kritsjani niso kakršnakoli skupnost, ki je povezana z Bogom, ampak so družina bratov in sester, sredi katere je Jezus Kristus. Spreobrnitev pomeni, da si privzamem ljubezen tistega, ki je središče. On lahko odvzame vse grehe, ker je sam brez greha. On je središče in pride k nam na obrobje, da nas s seboj povede v sredo. Ker nam je Jezus odpustil, si lahko tudi mi odpuščamo med seboj na enak način. Pri Jezusu najdejo grešniki zatočišče. On pozna njihovo preteklost in zna vse pozabiti, pri njem bodo našli moč za nov začetek.

Spoved je srečanje. Dva si prideta v njej naproti: Bog, ki je prvi korak že napravil in grešni človek, ki svojo krivdo prinaša kot dar usmiljenemu Očetu. V spovedi izraža človek, da ga je božja ljubezen prepričala. Hvali njega, ki mu odvzema grehe.

Spovedovanje nam bo lažje, če se bomo naučili, kako ravnati ob grehih v vsakdanjem življenju. Za to imami veliko možnosti. Npr. ko molimo: Oče, odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom. Tudi to je sprava; prošnja za božje usmiljenje. Vedno, ko smo uspeli po prepiru ali napetosti spet vzpostaviti dobre odnose, tedaj se obnovi in poglobi naša povezanost z Bogom. Jezus nas spodbuja naj odpustimo sedemdesetkrat sedemkrat. Bog dela tako z nami. Na začetku vsakega bogoslužja smo povabljeni, naj prosimo Boga odpuščanja, da bo Jezus lahko prenovil naše življenje z besedo in zakramentom.

Branje svetega pisma učinkuje kot sprava z Bogom. Tedenki spokorni dan (petek) je dan sprave. Še posebej to velja za svete čase kot je advent in postni čas.

Na dva načina je srečanje z odpuščajočim Bogom posebej tesno

Blagoslovljen
adventni čas in
veselje ob prihodu
našega Boga,
njegov mir
in ljubezen
vošči svojim
bralcem

NAŠA LUČ

in očitno: v spokornem bogoslužju in posamični spovedi. Ti dve obliki nista sami zase zadostni, ampak se odpolnjujeta. Spokorno bogoslužje je dobra priprava na spoved, ki ne more biti dobra brez resne priprave, v kateri se človek skuša soočiti z božjo besedo in v njej razpoznati svoje človeške zmote. Spokorno bogoslužje je posebej primerna oblika za adventni in postni čas. V njem pride bolj do izraza socialna razsežnost greha, medsebojna odgovornost in priprošnja. To lahko bolje doživimo, da smo Cerkev grešnikov, da tudi kot skupnost potrebujemo odpuščanja. V osebni spovedi pa je bolj poudarjen osebni vidik grešnosti, kajti jaz sam sem zavrnil Boga in sem grešil. Zato izrečno povem, kaj je moja zadolženost pred Bogom in sem deležen osebnega zagotavljanja, da mi je greh odpuščen. Tako vem, da me Bog sprejema takšnega kot sem in daje pomoč, ki se prilaga prav meni.

Spoved je tedaj resnična pomoč in

pomemben del krščanskega življenja, ko je opravljena kot etapa na poti za Jezusom, kot zarez v življenju človeka, ki stremi za ciljem: skupnost Boga in ljudi. Ta se je že začela in se ne bo končala z našo smrtjo.

Če razumem spoved v tem smislu, tedaj to ne bo ponižujoča pot k drugemu, ki bi se vzdviženo kot sodnik povzdigoval nad sramoto. Spoved je srečanje dveh ljudi, ki sta prišla skupaj zaradi vere, da je Gspod tam, kjer sta dva zbrana v njegovem imenu. Spokornik prispeva za to srečanje notranjo pripravljenost; v spovedniku vidi brata, po katerem lahko Kristusu izroči svoj greh. In duhovnik potrpeljivo in pozorno sprejme brata, se poskuša vživeti vanj, da bi mu lahko pomagal na poti k njegovemu skupnemu cilju. Tudi sam je grešen človek, ki živi iz prav takega odpuščanja. Kjer je spoved tako opravljena, da je v njej doživeta Kristusova navzočnost, tam postane zaradi odrešenja v človekovem srcu praznovanje vstajenja. Veselje je nepopisno.

med vrsticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njihov pisec oziroma uredništva zadevnih listov.

FRANKFURTER ALLGEMEINE
ZEITUNG:
SLOVENIJA JE DOSEGLA SVOJE

Z 8% jugoslovanskega prebivalstva proizvaja Slovenija 22% narodnega dohodka — toliko mora plačevati v zvezno blagajno. Obenem poskrbi Slovenija 25% celotnega izvoza in 30% izvoza v dežele s trdno valuto. Dodati je treba še visoke dajatve slovenskih podjetij v sklade za nerazvita področja.

V „zahvalo“ so morali Slovenci slišati očitek jugoslovanskega CK, da Jugoslavijo „rušijo“. Partijski voditelj Črne gore, katere gospodarstvo je na psu in ki je ena glavnih prejemnic slovenske pomoči, je v Titogradu Slovincem zagrozil celo z orožjem.

Slovensko vodstvo pri sprejetju ustavnih dopolnil ni popustilo. Narodna in politična samozavest Slovencev sta zrastle. Zmagoslavju v Ljubljani stoji nasproti odkrit bes srbskega vodstva, saj slovenska ustavna dopolnila zavirajo Miloševićevo pot „od enotne Srbije do enotne Jugoslavije“. Sprememba zvezne ustave iz leta 1974 je možna le s soglasjem vseh republik in pokrajin. Pri tem ne more Slovenije nihče zaobiti. Dejansko si je s sprejetjem svojih ustavnih dopolnil pridobila poseben položaj. Srbija je svojo ustavo

spremenila nasilno in je s politiko prevratov v nekaterih republikah in pokrajinah dosegla večino v zvezi. Slovenija se je pred podobno usodo zavarovala s sprejetjem določila o pravici do samoodločbe.

Prebivalstvo Slovenije zahteva od svojega vodstva, da slovensko pravico do samoodločitve, posebno v gospodarstvu, dejansko usresniči. Za mnoge Slovence počasi raste iz megle, kot daljnoročni cilj, podoba samostojne države, ki dobiva določene obrise. Z vsakim dinarjem, ki ga mora dati Slovenija ostali Jugoslaviji, se — tako je slišati — slabša njen položaj v Evropi. Sedaj so Slovenci spregledali, s kakšnimi ljudmi živijo v skupni državi.

Jugoslovanska skupščina in predsedstvo sta zahtevali od ustavnega sodišča, naj rzsodi o ustanovitvi slovenskih ustavnih določil. Tudi če bi ustavno sodišče rzsodilo v delno škodo Slovenije, nima možnosti, da bi sodbo tudi uveljavilo. Sprožiti bi moralo poseben postopek, ki lahko traja pol leta in v katerem so vsi partnerji enakovredni.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 3. okt. 89/16.

DELO: BUČAR O SLOVENSKEM POLITIČNEM TRENTUKU

V letošnji Dragi je z odmevnim predavanjem Slovenija med Evropo in Balkanom nastopil tudi dr. France Bučar. Časnik Delo je pripravil obširen pogovor s predavateljem, iz katerega objavljamo nekaj odlomkov.

DELO: Kako zagotoviti preživetje v razpadanju realsocializma?

BUČAR: To je zame temeljno vprašanje. Ne vprašanje socializma s človeškim obrazom in druge parole, ampak vprašanje, kako zagotoviti prehod iz boljševiske v demokratično in produktivno ureditev. To je resničen problem naše politike, s katerim pa se sploh ne ukvarjamo.

DELO: So, po vašem, izgledi za prehod iz boljševiskega modela, kot pravite?

BUČAR: S temeljnimi problemi družbe se naše politično vodstvo ne ukvarja, pa tudi alternativa ne. Alterna-

tiva se je pustila ujeti v mrežo uradne politike, ki z njo uspešno manipulira, zato tudi alternativa nima moči, da bi se spoprijela z oblastjo, hkrati pa še ni razvila zamisli, kako omogočiti ta prehod. Oblast ima v rokah čisto vse. Če ne pristaja na ta prehod ali ne dojamemo potrebe po njem, potem smo v slepi ulici. In tu danes smo.

DELO: Zakaj je socializem po meri človeka za vas le navadno besedičenje?

BUČAR: To nima nobene znanstveno teoretične teže. Ukvarjamo se z vprašanjem človeškega socializma. To je oslarija! Potem govorijo o tržnem gospodarstvu. Tržno gospodarstvo in realsocializem ne gresta skupaj, se izključujeta.

DELO: Za vas je torej izraz socializem po meri človeka le kozmetična olepšava boljševisma?

BUČAR: To so zgolj nesmisli!

DELO: Pa je vendarle razlika med tistim realsocializmom, ki pozna Gole otoke, in realsocializmom, v katerem se danes lahko o teh rečeh odkrito pogovarjamo.

BUČAR: Gotovo! Zato, da midva tako govoriva, ni razlog socializem s človeškim obrazom, ampak je razlog v tem, da je socializem doživel popoln polom, da na tej osnovi ni več mogoče naprej, in spoznanje, da je treba nekaj narediti. Do tega, kaj narediti, se tudi slovensko politično vodstvo po vsem videzu še ni dokopalo. Po svojem bistvu so še vedno boljševiski. — Bistvo realsocializma je v tem, da imaš vnaprej jasen model, projekt družbene ureditve. Če hočeš vnaprej uresničiti

**Tisto o sestopanju
partije z oblasti?
Dajte no . . . Sicer
pa imajo komunisti
to pravljico zapisano
v svojem Programu
in bi lahko letos
praznovali enaintrideseto
obletnico njihovega
sestopanja z oblasti . . . —
Spomenka Hribar.
NAŠA ŽENA, Ljubljana,
89, 6.**

Po svoji logiki partija (ki je utelešenje volje do moči!) z oblasti ne bo sestopila; noben parazit ne zapusti svojega gostitelja, temveč skupaj z njim odme. — Spomenka Hribar.
NAŠA ŽENA, 89, 6.

projekt, potem mora biti centralističen, v njem mora biti sleherni element določen in je človeku treba odvzeti svobodo, ker ne moreš dopustiti, da se bo v projektu nek element obnašal v nasprotju s tvojim pričakovanjem. Znanstvenosocialistična idelja je kot znanstveni projekt po svojem bistvu protidemokratska, totalitarna in centralistična. Človeka moraš spremeniti v spremljivko, ki jo obvladuješ. To je bistvo marksizma.

DELO: Če govorimo o našem znanstvenem socialističnem modelu...

BUČAR: ... je popolnoma jasno, da Slovenci v njem nimamo kaj iskati; ne kot Slovenci, ne kot posamezniki. Čim nastopaš z vnaprej določeno idejo o enotni družbeni ureditvi, si v fašizmu. Treba je dopustiti spontan razvoj.

DELO: Je tudi vas zajel zanos v zvezi z ustavnimi amandmaji?

BUČAR: Lepo vas prosim! Ti amandmaji sami po sebi še ne rešujejo naše usode. So lahko izhodišče za naprej. Ne smemo pozabiti, da se konkretna vprašanja urejajo z zakoni, pri čemer morajo biti republiški zakoni v skladu z zveznimi. Zvezni zakoni pa so izdelani

ni na temelju zvezne ustave, ki pa je z lanskoletnimi amandmaji napravila bistvene korake k večji centralizaciji. Pri tem ne smemo pozabiti, da je prav slovensko politično vodstvo pri teh amandmajih, ki nam sedaj odločilno vežejo roke, odigralo sila klavno vlogo.

DELO: Kakšen je vaš očitek Temeljni listini? Vi ste pristaš Majniške deklaracije?

BUČAR: Bistvo politične manipulacije z ljudmi je strah režima pred ljudmi. Govoriti, da smo se odločili za Jugoslavijo, je nesmisel, saj se Slovenci nismo odločili ne za sedanjo, ne za staro Jugoslavijo, ne za staro Avstrijo, saj nas nikoli ni nihče nič vprašal. To je realnost! In zato zagovarjam Majniško deklaracijo, ki zahteva, da se Slovenci moramo šele odločiti, če bomo živeli v tej Jugoslaviji.

DELO, Ljubljana, 7. okt. 89/23.

MLADINA: HIŠA IZ KART SE PODIRA

Medtem ko so se ljudje po množičnih izseljevanjih v preteklih tednih končno le odločili, da bodo pritisnili ob zid, s katerim so obzidali svoj socialistični red, Honeckerja in njegov aparat, so madžarski komunisti dokončno spoznali, da je komunizem „zmaga ideje nad razumom“, in radikalno pretrgali z boljševiško tradicijo.

Medtem ko slovenski reformistični partiji poskakujejo na mestu, so njihovi madžarski kolegi takorekoč čez noč zbrisali iz javnega življenja vso boljševiško dekoracijo. In kot je slišati z Zahoda, bodo Madžari za svojo pot „nazaj v prihodnost“ dobili tudi ustrezne gospodarske injekcije. Te pa seveda potrebujejo vsa skrahirana socialistična gospodarstva.

Lepo ilustracijo uničujočih učinkov socializma za narodno gospodarstvo je prikazal ekonomist Madžar v zadnji številki NINA. Podal je preglednico družbenega proizvoda Jugoslavije in njenih republik ter pokrajin v primerjavi z Grčijo, Španijo, Turčijo, Avstrijo, Italijo, Madžarsko in Japonsko v letih 1950 in 1986.

Rezultati so katastrofalni. Medtem ko je bil leta 1950 družbeni proizvod Slovenije skoraj enak avstrijskemu,

hrvatski španskemu, srbski grškemu in jugoslovanski japonskemu, smo v letu 1986 za nekajkrat zaostali za omenjenimi deželami.

Primer: Leta 1950 je bil jugoslovanski družbeni proizvod na prebivalca 469 dolarjev, japonski pa 591 dolarjev; leta 1986 jugoslovanski 2300 dolarjev, japonski pa 12.840 dolarjev!!!! Komentar ni potreben.

Lahko rečemo le, da je stvar bistveno drugačna v primerjavi z Madžari, ki so leta 1950 presegali Jugoslavijo za 1,64, leta 1986 pa zaostali za Jugoslavijo za 0,878. Zakaj? Imeli so več socializma!

MLADINA, Ljubljana, 20. okt., 89/5

DELO: ZASKRBLJUJOČE STVARI V DOMOVINI

Iz poziva komisije Pravičnost in mir pri slovenski Cerkvi povzemamo glavne ugotovitve:

- Na nekaterih območjih naše države se spet množijo politični procesi, s katerimi je, žal, posejana vsa naša povojna zgodovina. Proces proti Vllasiju je med najbolj značilnimi političnimi procesi, s katerim se bo jugoslovansko sodstvo in ves politični sistem, ki take procese omogoča, ponovno osramotilo pred zgodovino in vsem demokratičnim in svobodoljubnim svetom. Politični procesi so zloraba prava in sodstva. Z njimi hoče totalitaristični oblastnik v svojem obračunavanju s političnimi nasprotniki ustvariti videz pravičnosti in zakonitosti. Vse to se lahko pri nas dogaja tudi zato, ker so še vedno v veljavi tisti členi našega kazenskega zakonika, ki tako represijo omogočajo. Oblast jih še vedno ohranja. S tem kaže, koliko je verjeti njenim izjavam o njeni volji po spoštovanju človekovih pravic.

- Izredno nas skrbijo tudi nekatere nedavne izjave najvišjih predstavnikov naše armade. Mislimo na izjave, ki jih je mogoče razumeti kot grožnjo. Ali ne postaja civilna družba ujetnik armade, če ta odloča, kaj sme in kaj ne?

- Mednarodno priznana pravica do samoodločbe, kot jo vsebuje mednarodni sporazum, ki ga je sprejela naša država že leta 1971, je zelo jasno določena: „Vsi narodi (ljudstva) imajo

(Dalje na 13. strani)

Slovenija

Moja dežela.

na sploh

DIJAKI IZ VSEH KONTINENTOV V LJUBLJANI

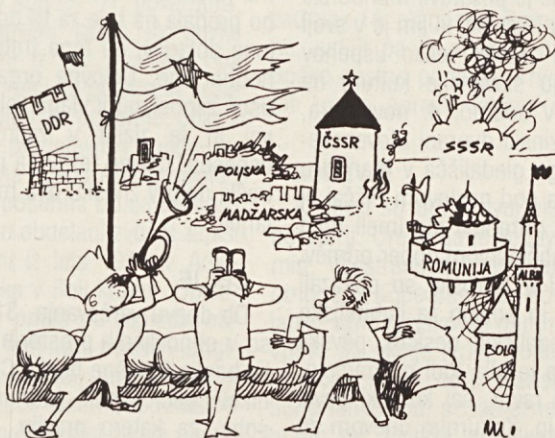
Po tem, ko so se v preteklih letih odpravili v Rim, na Dunaj in v Budimpešto, je okoli 200 dijakov Jadranskega zavoda združenega sveta iz Devina pri Trstu skupaj s svojimi profesorji 21. oktobra priredilo slavnosten začetek letošnjega akademskega leta v Ljubljani. Odpravili so se na pohod po ljubljanskih ulicah v narodnih nošah in z zastavami svojih držav, potem pa so akademsko leto odprli s slavnostno akademijo v Cankarjevem domu, ki jo je pevski zbor mladih z vseh kontinentov začel z Zdravljico. Devinski zavod pripravlja

na študij najbolj nadarjene srednješolce iz 50 držav, mednarodno maturo pa vsako leto opravi tudi šest Jugoslovanov. Izbira slovenskega glavnega mesta za prizorišče odprtja akademskega leta 1989/90 ni naključna, prireditelji skušajo tako odpreti vrata zlasti mladim iz Srednje Evrope in pri nas zbuditi čim večji interes za mednarodno maturo, ki naj bi jo v nekaj letih uvedli tudi v Sloveniji.

MLADI KRŠČANSKI DEMOKRATI

V slovenskem političnem prostoru se je pojavila še ena politična stranka. Na Pravni fakulteti v Ljubljani so imeli 7. novembra ustanovni zbor Mladi krščanski demokrati, ki bodo, kot določa osnutek njihovega statuta, samostojno telo mladih v okviru Slovenskih krščanskih demokratov, ka-

KO SE TRDNJAVE REALSOCIALIZMA PODIRAJO

Karikatura: Milan Maver

Dom v Kamniški Bistrici stoji na prostorni trati, kjer je ob kraju tolmun z izviri Bistrice.

kor se je teden prej preimenovalo Slovensko krščansko socialno gibanje. Uvodno predavanje je imel akademik dr. Anton Trstenjak, ki je udeležencem ustanovnega zboru orisal pokojnega Edvarda Kocbeka. Član iniciativnega odbora MKD Peter Rerc je na sestanku dejal, da se bodo člani MKD zavzemali za spodbujanje intelektualnega dela in njegovo človekoljubno naravnost, za dezideologizacijo vzgojnoizobraževalnega sistema, za avtonomno slovensko univerzo, za družbeno podporo mladim pri vstopu v življenje in pri oblikovanju družine. Napovedal je, da se bodo Mladi krščanski demokrati nenehno odzivali na dogodke v družbi ter se zavzemali za razvijanje socialnega čuta in skrbi za sočloveka. Član izvršnega odbora Slovenskih krščanskih demokratov Lojze Peterle, ki je pozdravil ustanovni zbor MKD, je predstavil temeljna izhodišča delovanja SKD. Povedal je tudi, da SKD ni niti verska niti cerkvena organizacija, temveč le politična organizacija, ki ima do Cerkve jasno distanco, kakor jo ima tudi Cerkev do nje.

PREDSTAVNIKI MLADE ORGANIZACIJE

Slovenije so na tridnevem 13. kongresu ZSMS v Portorožu sklenili, da bo njihova organizacija politična

ČRNA PRST oklepa skupaj z Možicem, Rodico in Voglom Bohinjsko kotlino z južne strani.

in družbena, ter da bo na prihodnjih volitvah prihodnje leto v Sloveniji nastopala kot politična stranka. ZSMS bo samostojna organizacija, kratico ZSMZ bo sicer obdržala, vendar ta ne bo več pomenila „Zveza socialistične mladine Slovenije“, marveč „Za svobodo mislečega sveta“. Tudi starostne omejitve za njeno članstvo ne bo več. Delegati mladinskega kon-

gresa so po mučni in večkrat zelo polemični razpravi sprejeli tudi svoja programska izhodišča ter resolucijo v zvezi z dogajanjem na Kosovu „proti državljski vojni, za demokratično Jugoslavijo“.

KOROŠKI DNEVI V MARIBORU

Letošnji koroški kulturni dnevi so se začeli v petek, 3. novembra, v Svečini, kjer je nastopila gledališka skupina Slovenskega prosvetnega društva iz Šentjanža in uprizorila Frischevo igro Dobrnik in požigalci. Goste s Koroške je pozdravil mariborski župan Matija Malešič, ki jim je v svoji dobrodošlici zaželel veliko uspehov pri razvijanju slovenske kulture na Koroškem. V soboto, 4. novembra, je bila v Kazinski dvorani Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru pevska revija pod naslovom Piščal bi postal. Obe prireditvi sta imeli med štajerskim občinstvom dober odmev. Gledališčniki iz Koroške so pokazali dobro voljo in posluš za ljubiteljsko delo na gledaliških deskah, pevska prireditev pa je bila tudi na tradicionalno dobri ravni, saj koroški pevci ne razočarajo. Kulturnim dnevom so

se pridružili še pogovori o gospodarstvu, ki so bili zaradi konkretne tematike tudi osrednji dogodek obiska Korošcev v štajerski metropoli.

POMERILI SO SE V LOGIKI

Na ljubljanski Pedagoški akademiji se je v soboto, 20. oktobra, zbralo 300 osnovnošolcev in srednješolcev iz raznih krajev Slovenije. Svoje matematične mišljenske sposobnosti so preizkušali na 4. slovenskem tekmovanju iz logike. Nanj so se bili uvrstili z izbirnih šolskih oziroma območnih tekmovanj, na katerih se je letos pomerilo nekaj več kot 3500 učencev iz okoli 100 osnovnih šol in 20 srednjih. Tekmovanje je pripravila Komisija za logiko, ki deluje v okviru Zveze organizacij za tehnično kulturo Slovenije. Tekmovanja iz logike so namenjena učenčevim dejavnostim zunaj rednega šolskega pouka.

od tu in tam

CELJE

Celjska Libela v 95 letih ni postala samo največja jugoslovanska izdelovalka merilne tehnike, ampak tudi pomembna proizvajalka oljnih in plinskih gorilnikov, risalnih desk, opreme za gostinstvo itd. V programu je več kot 400 izdelkov. Letos jih bo prodala na tuje za tri do štiri milijone dolarjev, od tega tretjino za zahodne trge. Delovna organizacija s tisoč zaposlenimi vlaga veliko za razvoj in je zlasti v zadnjem času uspešna, največ težav pa ji povzroča iraški dolg v znesku dva milijona dolarjev.

CELJE

Ob dnevu varčevanja, 31. oktobra, so v obnovljenih prostorih Ljubljanske banke Splošne banke Celje v Vodnikovih ulici uredili tudi novo sejno sobo, za katero pravijo, da je ena

najlepših v Celju. V njej so podelili zaslužnim bančnim delavcem tudi priznanja za prizadevno delo.

ČATEŽ

Več tisoč pohodnikov se je v soboto, na Martinovo, odpravilo na okoli 25 kilometrov dolgo pot od Litije do Čateža. Na poti, po kateri je nekoč hodil pisatelj Fran Levstik, udeleženci pohoda niso uživali le v hoji in čudoviti pokrajini, ampak so spoznavali tudi že pozabljene ljudske šege in običaje.

ČRNEČE

V koroškem domu starostnikov v Črnečah pri Dravogradu je bila 30. 10. slovesnost ob zaključku prenovitvenih del. Z okrog osmimi milijardami dinarjev so dogradili upravne prostore in klet, s tem pa so pridobili tudi dodaten oddelek za težke bolnike s 15 posteljami ter ambulanto. Večino denarja za to naložbo je prispeval SPIZ Slovenije. V domu starostnikov v Črnečah živi okrog 260 varovancev. Dom je že pretesen, zato Korošci že razmišljajo o graditvi novega doma z okrog 150 posteljami v Mežici.

ČRNOMELJ

Na srečanju z ljudskimi pevci in godci v črnomaljskem kulturnem domu so se v soboto, 11. novembra, predstavili številni pevci in pevke ljudskih pesmi iz vse Slovenije, pa tudi citrarji, igralci na godalo in orglice. Na prireditvi je posebno pozornost vzbudila predstavitev knjige Julijana Štrajnarja „Lepa Ane govorila“, ki je izšla kot posebna izdaja Folklorista. V knjigi so obdelani zvočni zapisi ljudskih pesmi iz leta 1914 iz Adlešičev in Preloke v Beli krajini. Opisano je, kako je prišlo do zapisov, objavljene pa so tudi note pesmi v originalni zvočni podobi, primerjava s poznejšimi zapisi pesmi, podatki o pevcih in drugo. Zvočni zapisi pesmi

SORIŠKA PLANINA je prijetno smučišče v bližini Sorice, ljubke gorske vasi ob izviru Sore, pod prisojnimi bregovi krajnih bohinjških gora.

so se ohranili na posebnih voščenih valjih.

IVANJŠEVSKIH VRH

V naselju Ivanjševski Vrh, ki sodi v krajevno skupnost Negova, je le 60 gospodinjstev. Do najbližje avtobusne postaje imajo več kot tri kilometre, šele zdaj pa so dobili v naselju prvi asfalt. Krajanji so s pomočjo lastnikov počitniških hišic zbrali denar za asfaltiranje dveh kilometrov glavne vaške ceste od Ivanjševca do priključka na cesto Zbigovci—Radgona. Zemeljska dela je opravila obrtna zadruga 14. oktober iz Gornje Radgone, asfalt pa je položilo murskosoboško cestno podjetje. Precej delovnih ur so opravili krajanji sami.

KOČEVJE

Kočevci so dobili svoj ekološki laboratorij. Uredil ga je kočevski Melamin. Vsestranskost tega laboratorija omogoča Kočevcem, da bodo odslej lahko sami raziskovali obremenitvene vplive na okolje (zrak, voda, zemlja, kemične snovi itd.). Raziskovali pa bodo lahko tudi posamezne snovi in hrano ter živilske pridelke.

LAŠKO

V pivovarni Laško bodo najverjetneje še pred koncem leta izdali večje število obveznic — v skupni vrednosti milijon zahodnonemških mark. Ponuditi jih nameravajo predvsem gostilničarjem, torej svojim najzvestejšim kupcem, s katerimi se želijo na ta način tesneje tržno povezati. Obveznice — zaradi večje fi-

*Soča je vas ob gornji Soči pod prisojni-
mi strminami Bovškega Grintovca, ob-
dana okrog in okrog z gorami, sestavlje-
na iz več zaselkov.*

nančne varnosti nominirane v tuji va-
luti — bodo realno obrestovali, kupci
pa jih bodo, če bodo to želeli, lahko
spremenili tudi v delnice.

Zanimivo je, da obveznice pravza-
prav v delovanju pivovarne Laške
niso novost. Prvič so laški pivovarji
poslovne partnerje na ta način pova-
bili k sodelovanju že leta 1929. Takrat
so na posebno listino zapisali slogan
„Svoji k svojim“, z vrednostnimi pa-
pirji pa so zbirali denar za gradnjo
nove pivovarne. Tudi morebitni kupci
obveznic so bili tedaj isti kot danes
— gostilničarji.

LENART

Križišče pri gradu Hrastovec na ce-
sti Maribor—Murska Sobota je bilo
prizorišče mnogih nesreč, saj se tod
križata prometna magistralna cesta
in cesta z gostim lokalnim prome-
tom. Ob križišču sta še trgovina in
okrepčevalnica. Križišča so sedaj že
skoraj v celoti uredili. Delo na cesti
so že končali, urediti bo treba še jav-
no razsvetljavo, na obeh straneh kri-
žišča pa sta tudi avtobusni posta-
jališči za največje avtobuse-zglobni-
ke.

LJUBLJANA

Na mednarodnem srečanju zbiral-
cev kovancev, bankovcev, medalj,
značk in razglednic, ki ga je pripravilo
slovensko numizmatično društvo, se

je 28. 10. na gospodarskem razsta-
višču zbralo okoli 500 strastnih zbi-
ralcev in (pre)prodajalcev. Med obis-
kovalci jih je bilo veliko iz Zagreba,
Beograda ter Avstrije, Italije, Mad-
žarske in ZRN, svoje zbirke pa so iz-
popolnili z antičnimi rimskimi novci
in starimi medaljami ter z vse bolj
priljubljenimi razglednicami.

MARIBOR

Na spodnjem parkirišču Pohorske
vzpenjače je Janez Čebulj postavil
lično leseno hišico, v njej pa uredil
prodajalni prostor. V butik Inka, edi-
nem tovrstnem v Radvanju, prodaja
pletenine in tkanine. „Odprl sem ga
zato, ker v tem delu ni še nobenega
in zato, ker je parkirišče tako poleti
kot tudi pozimi stalno zasedeno, kajti
Pohorje vabi ob vsakem vremenu.
Gostinska ponudba ob spodnji
vzpenjači je skromna, pa sem po-
mislil, da bi bilo dobro pokazati lju-
dem še kaj drugega.“

MURSKA SOBOTA

Najmlajša sekcija soboškega aero-
kluba je sekcija motornih zmajarjev,
ki deluje šele slabo leto, vendar je
privabila v svoje vrste že blizu dvajset
članov. Nekateri med njimi imajo že
lastne motorne zmaje, vsi pa so
opravili šolanje pod vodstvom in-
struktorja iz Ajdovščine Iva Boscarola
in Ptujčana Janka Brezjaka. Zmajarji
so bili tako na letošnjem zboru čla-
nov soboškega aerokluba ob za-
ključku letalske sezone novost in po-
sebna zanimivost. Zbralo se je precej
zmajarjev z devetimi zmaji, med njimi
sta bila dva gosta iz Zalaegerszega
na Madžarskem in Janez Rak iz
Ljubljane. Ta je popoldne s svojim
dvosedežnim motornim zmajem Ha-
zard in s spremljevalcem Jožetom
Gajsarjem po za zdaj dosegljivih po-
datkih dosegel jugoslovanski višinski
rekord za to kategorijo motornih
zmajev s tem, ko je prispel 4910 me-
trov visoko.

PRESIKA PRI LJUTOMERU

Kmetovalka Helena Škrlec iz Presike
pri Ljutomeru si ni predstavljala,
kakšen pridelek bo dobila, ko je vsa-
dila semeni buč. Dobila je štiri buče
velikanke. Največja je tehtala 76 kilo-
gramov, imela je obseg 172 centime-
trov, dolga je bila 91 centimetrov.
Najmanjša izmed štirih je tehtala 27
kilogramov. Te buče velikanke so si
lahko ogledali tudi Ljutomerčani, saj
so jih razstavili v Agrariacoopu na
Miklošičevem trgu.

SLOVENJ GRADEC

V Slovenjem Gradcu so 22. 10. v
polni dvorani kulturnega doma slo-
vesno proslavili ne le dan združenih
narodov — 24. oktober, ampak so
tudi predsedniku občinske skupščine
Ivanu Uršiču podelili posebno listino
OZN Glasnik miru za leto 1989. To
listino je prinesel Slovenjemu Gradcu
direktor Informativnega centra OZN
iz Beograda Nobuski Oda.

Slovesnost se je med številnimi
častnimi gosti udeležil tudi predsed-
nik predsedstva SR Slovenije Janez
Stanovnik. Dejal je, da je to priznanje
Slovenjemu Gradcu pomembno za
vso Jugoslavijo pa tudi za razmiš-
ljanje ljudi nasploh, saj prav zdaj mi-
neva 50 let od Hitlerjevega napada
na Poljsko in začetek druge svetovne
vojne . . .

ŠKOFJA LOKA

V hotelu Alpetour v Škofji Loki se
je 10. 11. končal tridnevni seminar
za vodstvene delavce organizacij za
usposabljanje lažje duševno prizade-
tih otrok in mladostnikov. Na njem
so med drugim govorili o integraciji
prizadetih otrok v svetu in pri nas,
in o organizaciji dejavnosti v takšnih
organizacijah. Seznanili so se tudi z
mrežo in programi aktivov strokovnih
delavcev v organizacijah za usposab-
ljanje prizadetih otrok v Sloveniji. Na
seminarju so med drugim menili, da
bi bilo nujno treba pospešiti strokov-
ni razvoj tega področja defektologije.

med vrsticami

(nadaljevanje z 8. strani)

pravico do samoodločbe." S tem je povedano, da je pravica do samoodločbe trajna in stalna, kakor tudi to, da odloča o sebi narod sam, ne pa njegova armada. Zato v imenu najbolj osnovnih zahtev demokracije in suverenosti ljudstva zavračamo izjave armadnih predstavnikov, če vnaprej postavljajo meje demokratizacije in suverenemu odločanju ljudi o tem, kako hočejo živeti.

- O demokraciji in političnem pluralizmu lahko govorimo samo tedaj, ko je zagotovljena pravica do združevanja, torej tudi političnega, in ko so vsa politična združenja ne glede na to, ali so za socializem ali ne, enakopravna in imajo enake možnosti, da jim ljudstvo na poštenih volitvah zaupa oblast. Tega očitno ne upoštevajo izjave v prid nekakšnemu neustrankarskemu političnemu pluralizmu.

- Legitimnost vsake oblasti prihaja samo od poštenih volitev in velja za čas, za katerega so bili izvoljeni nosilci oblasti. Vsako prilaščanje trajne legitimnosti in oblasti je v očitnem nasprotju s pravico do samoodločbe. Če bi naj v bližnji prihodnosti res prišlo do poštenih volitev, bo moral na njih vsak politični subjekt imeti enake možnosti, ne samo programskih, temveč tudi medijske in finančne.

- Komisija Pravičnost in mir poziva vse iskrene demokrate najprej k enotnosti, nato pa k vztrajni ter odločni zvestobi idealom demokracije in celovitega spoštovanja vseh človekovih pravic. Državni ograni pa morajo skrbeti za spoštovanje mednarodnih pogodb in dokumentov, ki jih je podpisala Jugoslavija.

- Komisija poziva tudi vso demokratsko mednarodno javnost, naj zavstavi ves svoj vpliv, da bo naša država v celoti spoštovala vse obljube, ki jih je dala s podpisom mednarodnih dokumentov.

- Komisija se obrača k vsem vernikom katoliške Cerkve in jih ponovno poziva, naj se pridružijo demokratičnim gibanjem v naši domovini in pogumneje ter dejavno podpro vsa priza-

devanja za resnično in popolno demokratizacijo.

DELO, Ljubljana, 2. nov. 89/9.

MLADINA: KOMUNISTIČNI EVROPEJCI?

Ključna stvar, ki partijo vodi na smetišče zgodovine, ni preteklost, temveč prihodnost, tista prihodnost, ki naj bi jo izražalo prav partijsko geslo „Evropa zdaj“. Za kakršno koli komunistično partijo in za nas seveda, če jo bomo še imeli na oblasti, je Evropa lahko samo utopija. To je dilema, o kateri se bomo volilci odločali prihodnje leto. Ali s partijo ostati na Balkanu ali brez nje priti v Evropo. Povsem jasno je, da nas ta Evropa, ki jo danes vsi malamo v svoje programe, ne bo niti povohala, če bo na oblasti komunistična partija. Ne bo omembe vredne finančne pomoči Zahoda, ne bo olajšav pri izvozu na razvite trge, ne bo omembe vrednih tujih vlaganj v naša podjetja. Tu prav nič ne pomaga, če volk menja dlako (program), ime (pri nas se niti to ni zgodilo) ali simbole. Ostajajo dejstva, ki so očitna in jih ne zakrije nobena kozmetika. Komunistična partija enostavno ne more biti zagotovilo za varnost tujega kapitala.

Ni resnega politika v Evropi, ki bi verjel, da lahko komunistična partija zmagata na kakršnih koli poštenih volitvah in da je možno z njo sodelovati brez bojzani, da te ne bi prevarala v smislu načela, da cilj opravičuje sredstva. In zgodovina ta dejstva potrjuje.

Nikjer namreč ne piše, da bo partija v primeru, če v kakršni koli kombinaciji tudi po volitvah obdrži oblast, igrala fer igro in svoje tajne policije (SDV) ne bo še naprej uporabljala proti političnim nasprotnikom. Lepi plakati so namreč eno, ozadje ljubljanskega procesa pa drugo. Kdaj bo Kučan razpustil partijsko organizacijo na RSNZ? Na sodiščih? V državni upravi? V zaporih? V podjetjih? Kdaj bo javno pojasnil svojo vlogo pri ljubljanskem procesu? Ko se bo vse to zgodilo, takrat bom verjel, da se novih barv na partijskih plakatih ne drži več strjena kri in da se geslo EVROPA ZDAJ v bistvu ne bere kot NOVA PREVARA. — Janez Janša.

MLADINA, Ljubljana, 3. nov. 89/10.

V najboljšem primeru se bodo komunisti odpovedali temu, da bi si še enkrat okrvavili roke za sovjo oblast — in samo to bi jim absolutno oblast lahko, začasno seveda, rešilo. — Spomenka Hribar.

NAŠA ŽENA, 89, 6.

DEMOKRACIJA: SPOMIN NA ZAMOLČANE

Na ljubljanskih Žalah je bila letos za Vse svete prva obletnica komemoracije, ki je posvečena vsem boljševiškim (komunističnim) žrtvam. Posamezni in množični grobovi, ki jih je kopala Slovencem povsem tuja ideologija, so posejani po vsej slovenski zemlji. Že 45 let svojci izginulih tvegajo preganjanje ob obisku teh zamolčanih grobov.

Zahtevati moramo resnico o do sedaj zamolčanih oziroma s strahom prikrievanih zločinih, hkrati pa tudi zahtevati pravico, da se skrita grobišča razkrijejo, posvetijo in da postanejo dostopna svojcem.

Na Žalah ob novo posajeni lipi sprave (prejšnjo je neki barbar pred kratkim uničil!) je bila žalna komemoracija za vsemi izginulimi med revolucijo in po njej oziroma v državljanski vojni.

(dalje na strani 31)

. . . volitve, če bo do njih prišlo. Edini način, kako bomo lahko prišli do dejanske demokracije, je, da pustimo, da v „prvi rundi“ „liberalci“ v oblasti zmagajo. Na prvih volitvah mora zmagati DEMOKRACIJA, da bomo na drugih lahko zmagali MI. — Slavoj Žižek.

MLADINA, Ljubljana, 27. okt. 89 / 9.

ivan cankar

na klancu

roman

Jasno je bilo zanj, da je sleparija vse skupaj in da bo izginil pritepenec čez noč, kakor je bil čez noč prišel. Ni verjel, da bi se mu usedel kdo na limanice. Blago je bilo slabo, obleke so bile skrpane tako na hitro, da je bilo treba samo malo nategniti in šivi so se parali. Kmetje niso neumni, ogibali se bodo sleparja na devet sežnjev.

Toda niso se ga ogibali in slepar ni izginil. Še razširil je prodajalnico in najel si je še dvoje delavcev — bogve odkod. Prišla sta lačna in razcapana in šivala sta mu pač napol zastoj. Prej je delal samo za kmete in hlapce, zdaj je prodajal tudi boljše blago in ni se ukanil: vse je hodilo k njemu, učitelj si je naročil svetlo poletno obleko pri njem, sodnik si je dal napraviti karirane hlače. Krojač sam je stal na pragu, kadil je dišeče smodke in se je smehljaj vljudno ljudem, ki so prihajali mimo, tako da jih je zavajal že njegov sladki obraz.

Mihov je čakal — nič ni bilo, nihče se ni pritoževal. Ostali so mu samo nekateri stari ljudje, ki so bili navajeni nanj in niso hoteli menjavati. Vse drugo je šlo — izgubili so se kmetje, izgubili so se uradniki, ki so se oblačili gosposko in niso radi drago plačevali. Otroške obleke ni napravil Mihov nobene več — prišle so binkošti, prišla je birma in nikogar ni bilo.

Mihov je stal na pragu, bled, glavo sklonjeno — in ogibali so se ga

Francka je služila v trgu pri načelniku železniške postaje. Bilo ji je dvajset let. Tu je spoznala šestindvajsetletnega krojača Toneta Mihova, drobnega fanta. Lepo je govoril, bral knjige in časopise in ob veselich je govoril slavnostne govore. Slikal ji je lepo življenje v Ljubljani ali morda celo v Ameriki.

Francka se je nastanila pri šivilji in si šivala poročno obleko. Ženske so ji ženina grdo opravljale, zato je komaj čakala na poroko.

V trg je prišel krojač iz mesta in odprl prodajalno z oblekami. Mihov je izgubljal zaslužek, a se skraja ni vznemirjal.

na devet sežnjev. Časih se je kdo nasmehnil, če se je ozrl postrani nanj: „A, Mihov, kaj praviš? Lahko si se nosil gosposko za naš denar. Lepo si nas molzel, prekleti Mihov, prav se ti godil!“

Mihov je čutil, da se mu je dogodila velika krivica. Ali je dovoljeno, da pride mahoma tuj človek in vzame domačim poštenim ljudem kruh izpred ust? Mislil je, da bi morali to prepovedati, da bi morali pritepenca izgnati, pognati ga, od koder je prišel, in povrh še zapreti. Tako bi bili lahko uničeni vsi, če bi bilo sleparstvo dovoljeno. Toda niso se ganili, sodnik si je bil celo naročil karirane hlače.

In bolelo ga je najbolj, grizlo ga je kakor s kleščami, da ga je bil pritepenec prehitel. Sam bi bil moral storiti tako, napraviti bi bil moral prodajalnico — šlo bi, posojilnica bi mu bila dala denarja.

Že se mu je zdelo, da je bil to v resnici nameraval in da mu je slepar misel ukradel, izpred nosa ukradel, ko jo je baš nameraval izvršiti.

Prepričan je bil naposled popolnoma, da je ukanjen, osleparjen, in premišljeval je, če ni bil izdal kdaj svoje misli hudobnemu človeku, ki mu je bil zaviden in se je zmenil z onim za dobro plačilo.

Zmedle so se mu misli od grenkobe in sovraštva in zabavljaj je po gostilnicah.

„Molči, Mihov, da te ne bo tožil!“

so mu svetovali prijatelji, a natihoma so se nasmehnil, ščuvali so ga celo naskrivoma, ker bi jim bilo prijetno, če bi prišlo do hrupnega spora.

Novi krojač je bil vesel človek, redil se je, obraz se mu je širil in polnil, debelel je polagoma in nosil je troje prstanov. Za zabavljanje se ni menil, smejal se je in poznalo se mu je celo, da mu je Mihova zavist pogodila.

In ta smeh veselega in rejenega človeka je bil Mihovu strašen, ostuden. Tresel se je, kadar je pogledal v široki, svetli obraz, in pest se mu je krčila, da bi udaril, udaril z vso silo, tako da bi se raztopila svetla mast in da bi izginil smehljaj z debelih ustnic.

To so bili vroči dnevi julija in avgusta, suh prah je ležal v zraku, nebo je bilo belosinje, kakor od vročega jekla.

Ob tem času so napravili v trgu vsako leto veselico s petjem, šaljivo igro, deklamacijami in slavnostnim govorom.

Slavnostni govori so bili Mihova stvar. Pisal jih je notar, načelnik bralnega društva, in Mihov je govoril z visokim, donečim glasom in z lepimi kretnjami tiste dolge zavite stavke, polne nerazumljivih besed. Sam se je navduševal sredi govora, sladko mu je bilo, ko je videl pred sabo vse polno rdečih, potnih obrazov, ki so strmeli vanj. Migljalo je pred njim, čutil se je srečnega, vzvišenega nad vse na svetu in besede, gladko naučene, so le tako kapale z ustnic, sam jih ni več razumel in osvestil se je šele, ko je spregovoril zadnji stavek in ni prišlo nič več dalje. Stal je še nekaj časa, poten, ves zardel, potem je stopil korak nazaj, priklonil se je nalahko in se je nasmehnil v čisto otroški zadregi, spodaj pa so kričali in ploskali.

„Lepo si govoril, Mihov!“

Mihov si je brisal čelo in srce mu je tolklo od blaženosti.

„No, da, mislim, da se mi je posrečilo . . .“

Veselica je bila konec avgusta, pripravljali so se že zgodaj v juliju. Mihov je čakal in naposled je šel k notarju.

„No, kaj pa vi, Mihov?“ je vprašal notar.

„Zaradi govora, gospod notar,“ je odgovoril Mihov.

Notar je bil v zadregi in Mihov je to opazil.

„Krojač bo govoril, nismo mu mogli odreči,“ je pojasnil.

„No, kaj pa vi Mihov?“ ga je vprašal notar.

Mihov se je nasmehnil vljudno. „Zaradi govora, gospod notar . . . Pojemo že štirinajst dni in za govor je treba tudi par tednov. Ne gre tako hitro, kakor bi si človek mislil . . .“

Notar je bil v zadregi in Mihov je to opazil. „Ni ga še napisal!“ si je mislil in hitel je, da bi se opravičil.

„Tako se ne mudi, lahko še čakam teden dni . . . Samo zato, da sem omenil . . .“

Notar se je zazibal na stolu in je odgovarjal počasi in obzirno.

Risbe na straneh 15 do 17 je narisal slikar Lojze Perko.

„Glejte, Mihov, saj ste zmerom lepo govorili . . . Ne zaradi tega, da bi vam kaj očitali . . . Ampak krojač je bil tako siten, nismo se ga mogli odkrižati . . .“

Mihova je oblila temna rdečica. Ustnice so se mu gibale, toda spregovoril ni.

„No . . . in pristopil je k društvu in je plačal precej deset goldinarjev za note . . . Ne moremo mu odreči . . .“

Morda se je zdelo notarju, da se izgovarja preponižno. Sram ga je bilo in zato je nadaljeval z drugačnim glasom, skoro osorno.

„Pa tudi lep glas ima in dober pevec je in priljuden človek je, vesel, ne tako čemeran . . .“

Ozrl se je postrani na Mihova, Mihov pa se je v tistem hipu domislil, da tudi on prej ni bil čemeran.

„Sploh pa to ni nič, da bi govoril zmerom isti človek . . . Ljudje se privadijo in jih stvar ne zanima več, niti ne poslušajo in govor se tako izgubi. Potolažite se, saj boste tako peli . . .“

Mihov se je nerodno poklonil, zini ni besedice in je šel. Kakor otro-

ku mu je bilo — za plot bi stopil in bi se zjokal . . .

A nato ga je obšel silen, besen srd. Okrenil se je že, da bi hitel k notarju nazaj, skočil predenj in kričal tam, tolkel s pestjo po mizi in če bi notar odgovarjal tako zaničljivo in prešerno, kakor je govoril, bi planil nanj in bi davil, davil . . .

Tako ga je krojač pritisnil ob steno, pritisnil na prsi, da ni več dihati mogel. Vse mu je ugrabil. Prišel je v kariranih hlačah in v suknji s škrici in mu je vzel kruh in čast in življenje . . . Od srda in žalosti se mu je zibalo pred očmi.

Ko je prišel domov, je legel na posteljo, premetaval se je vso noč in ni zatisnil očesa. Časih se je vzdignil, stisnil je pest.

V polsanjah se mu je zazdelo, da stoji pred njim na cesti, vse polno ljudi naokoli, in krojač se trese, bled je in prosi . . . Toda on, Mihov, ne sliši nič — bije, bije v obraz in kri curlja po licih dol, na ovratnik, na suknjo . . . Toda glej, kri je izginila mahoma in tolsti obraz se je smehljal veselo, zaničljivo in vsi naokoli so se krohotali . . . Zazdelo se mu je potem, da ležita na cesti, v prahu, roke se vijó, grabijo, in že je stisnil Mihov za vrat, kakor s kleščami je stisnil debeli potni vrat, in oči bulijo vanj z velikim vodenim pogledom . . . Toda hipoma mu je roka zdrsnila ob potni koži, krojač je planil, pokleknil mu na prsi in spet se je smejal veselo in zaničljivo njegov tolsti obraz . . .

Prišla je nedelja, lepa avgustova nedelja. Vročina je bila že malo ponehala, veter je pihal in beli oblaki so se igrali na nebu. Večer je bil topel in prijazen, cesta je bila polna ljudi.

Mihov je stanoval nad trgom in gledal je skoz okno po trgu dol. Strašneje mu je bilo, kolikor bolj se je bližal mrak.

„Zdaj bodo pričeli,“ si je mislil in žile na čelu so se mu napenjale, polnile so se s krvjo, vročo kakor ogenj, in oči so se mu zalile, zastrla jih je težka motna mrena.

Zazvonilo je sedem. Dolgo je zvonilo, z lepo donečim prazniškim zvokom, in Mihov ja zastokal, kladivo je bilo po njegovih prsih, po njegovem čelu . . .

Vzdignil se je počasi, sram ga je bilo, in kakor tat, z opreznimi očmi, s sključenim životom je stopil na cesto.

Šel je po poljski stezi, da bi ga ljudje ne srečavali. Domislil se je, kako je hodil na veselico prej. Postal je sredi polja in zakričal bi od sramu in od bolečine.

Nato si je očital, hotel se je strezniti siloma: „Ne bodi otročji, Mihov! Ostani doma in ne brigaj se zanje. Če mislijo, da bodo sami opravili, naj opravijo, druge skrbi imaš!“

Toda šel je dalje, slišal ni sam svojih besed — kakor da bi mu prigovarjal človek, ki ni vredno, da bi se oziral nanj . . .

„Kam pa, Mihov?“ ga je vprašala ženska, ki je stala ob plotu za hišo.

Mihov se je prestrašil, kakor da bi ga bil kdo zasačil pri sramotni stvari. Odgovoril je v zadregi in je šel hitro dalje.

„Na veselico, Mihov?“ ga je vprašal kmet, ki je stal ob stezi in

„Zdaj bodo pričeli,“ si je mislil Mihov in žile na čelu so se mu napenjale, polnile so se s krvjo, vročo kakor ogenj, in oči so se mu zalile, zastrla jih je težka motna mrena.

Zazvonilo je sedem. Mihov je zastokal.

gledal po polju, kjer se je nalahko zibalo rumeno žito.

„Na veselico!“ je odgovoril Mihov, ne da bi se ozrl.

Zdelo se mu je, da gledajo za njim in se posmehujejo. Vse so vedeli — na hrbtu je imel z velikimi črkami zapisane vse svoje misli in hodil je med ljudmi kakor hudodelec, ki ga ženejo žandarji uklenjenega po cesti.

Že se je mračilo, vrtovi za hišami so bili v senci. Tam je stalo lepo enonadstropno poslopje — spodaj gostilnica, zgoraj bralno društvo. Okna so bila že svetla, za zagrinjali so se premikale črne sence. Pred hišo in okoli vrta je bilo polno ljudi, otroci so se podili, ženske praznično opravljene, so stale v gručah na cesti.

Mihov si ni upal blizu, a slišal je tako natanko, kakor da bi stal pod oknom.

Prišlo je po stezi dvoje ljudi in Mihov se je umaknil. Šel je v umazano krčmo, ki je bila skoro prazna. Le par pijanih fantov je sedelo za veliko, z vinom polito mizo. Krčmar je stal na pragu in je gledal s sovražnim pogledom na belo poslopje, ki je stalo tam ponosno in vse razsvetljeno.

Mihovu je bilo, kakor da je bil prišel med zavržence in izgnance, in laže mu je bilo pri srcu. Sédel je k oknu in je malo odgrnil zagrinjalo.

Cesta se je polagoma praznila. Prišla je bila gospoda in veselica se je pričela. Mihov je čutil natanko tisti trenutek, ko je stopil govornik na oder ter se sladko priklonil.

„Slavna gospoda! . . .“

Besedo za besedo je slišal Mihov in premikal je ustnice. Tudi sam se je nalahko priklonil, lica so mu zar-

dela in ugledal je pred sabo veliko množico, ki je strmela vanj in poslušala. Toda oglasil se je poleg njega nekdo drug, govoril je glasneje, lepše, zvočneje, in ga je skoro že prekričal.

Mihov je čutil veliko krivico, ki so mu jo storili, in ozrl se je po ljudeh z zaupljivim pričakovanjem. Misli je, da bodo spoznali krivico, pognali pritepenca z odra ter poslušali njega, Mihova, ki je bil prvi slavnostni govornik.

Toda ljudje so bili neusmiljeni, niso se ozrli vanj, ko je lovil poglede in prosil z motnimi očmi.

In pritepenec je govoril z blagodnečim glasom dolge in lepo zložene stavke, ki so se topile na jeziku kakor med.

Mihov se je tresel, mrzle kaplje so mu lezle po čelu dol, hotel je govoriti, toda jezik je bil trd in neokreten.

Nekateri so ga opazili, ko je stal na odru v zadregi, neroden in osramočen, in sredi vrišča in ploskanja so kazali nanj in so se smejali.

„Kaj pa ta tukaj? Ali pojdeš dol, ki te nihče klical ni! Glejte ga, kako stoji, kolena se mu tresejo! Kaj pa jeca? Klado ima v ustih!“

Smejali so se hrupno in neusmiljeno, a polagoma so se razsrdili, ker je Mihov še zmerom stal kakor ukovan, roke povešene, glavo sklonjeno.

„Dol! Dol!“ je kričalo po dvorani, ljudje so vstajali, pesti so se dvigale in že so ga zgrabile železne roke pod pazduho, za lakete, za vrat, potegnili so ga dol, pol onesveščene, in „Udari! Bij!“ je kričalo po dvorani . . .

Mihov se je stresel, pogledal je po cesti z motnim očesom: od daleč je prihajal šum — ploskali so govorniku. Zazdihnil je, sédel za mizo ter skril glavo v dlani.

Popil je bil že tričetrto kislega vina, ki je dišalo zoprno po špirtu, in glava mu je bila težka, po razbeljenem čelu mu je tekel mrzel pot. Pil je naglo, kozarec za kozarcem, in misli so se mu medle, motale so se mu po možganih v čudnih, nejasnih oblikah, menjavale so se hitro pred neizmernim črnim ozad-

jem, neizmerno črno žalostjo.

Prišel je v krčmo čevljar, pijanec. Omahaoval je že in ko je sedel k Mihovu ter se naslonil z rokami na mizo, je prevrnil kozarec.

„Kaj pa ti, Mihov, nisi šel na veselico?“

Mihov se je ozrl vanj z zaspanim, lenim pogledom.

„Nisem šel.“

Čevljar se je nasmehnil in je pomežiknil.

„No, Mihov, lepo te je potisnil krojač. Kruh ti je vzel in še čast povrhu. Saj drugače si bil zmerom zraven.“

„Vse mi je vzel,“ je govoril Mihov zase. „Kruh mi je vzel in še čast povrhu.“

Čevljar se je zagledal v polni kozarec in obraz se mu je zresnil.

„Glej, Mihov, tako pojdemo vsi. Tudi mene že čaka — danes ali jutri pride, vem, da me čaka . . .“

Mahoma je udaril po mizi, da je zažvenketalo.

„Ampak jaz ne bom taka šlapa, kakor si ti, Mihov! Jaz bi ga zadavil sredi ceste — da, zadavil ga bom

„Ampak jaz ne bom taka šlapa, kakor si ti, Mihov!“ je rekel čevljar. „Jaz bi ga zadavil sredi ceste — da, zadavil ga bom sredi ceste, vpricho ljudi, pa naj me ženejo!“

„Tudi jaz bi ga zadavil,“ je govoril Mihov, „pa človek kar omahne . . .“

sredi ceste, vpricho ljudi, pa naj me ženejo!“

„Tudi jaz bi ga zadavil,“ je govoril Mihov počasi in zamišljen. „Pa človek kar omahne, roke se mu povesejo — ne morem ga zadaviti.“

Oba sta bila pijana, strmela sta s topimi, okrvavljenimi očmi. Čevljar je spregovoril z resnim glasom, gledal je predse in čelo se mu je nagubančilo.

„Jaz sem mislil dolgo časa, kaj da boš napravil. Čakal sem, ti pa se nisi ganil. Držal si, ko te je tepel . . . Jaz bom napravil drugače . . .“

Nekaj hudobnega je zasijalo v njegovih očeh, obraz pijanca je dobil hipoma nekaj moškega in odločnega.

Mihov je odgrnil zagrinjalo popolnoma, iz noči se je bleščalo dvoje vrst razsvetljenih oken, časih se je prikazal kdo ob oknu, na pragu, čul se je ženket kozarcev, razločevalo se je celó, če je kdo vzkliknil, če se je omizje zakrohotalo. Mihov se je zdrznil — spoznal je iz nejasnega šuma krojačev glas in slišal je svoje ime.

Čevljar se je ozrl nanj in se je nasmehnil.

„Ali si ga slišal?“

Kakor slučajno je stegnil roko po mizi in se je dotaknil noža, ki je ležal na prtju. Mihova je spreletelo, kri mu je izginila iz lic in vstal je naglo.

„Grem samo malo pogledat . . . , rad bi ga videl . . .“

„Le pojdi in dobro opravi!“ je odgovoril čevljar. Mirno je gledal za njim.

Mihovu so se opletale noge. Ko je stopil na prag in je začutil hladni nočni zrak, bi se skoro prevrnil. Šel je počasi, omahovaje, prek trga in naravnost proti hiši, ki je stala pred njim velika, ponosna, vsa razsvetljena. Govoril je sam s sabo: „Nisi čakal zastoj, prijatelj dragi . . .“ Toda misli ni ničesar, odločnost je bila samo zunanja, vročina je izginila iz teške, utrujene glave in oči so gledale motno, zaspano.

Stopil je na prag — žarka svetloba ga je zasklelela v oči.

„E, kam pa ti, Mihov, saj si pijan!“ se mu je zasmejal v obraz de-

bel štacunar, ki je bil prišel iz gostilnice in si je brisal potno čelo.

Mihov ni odgovoril, ozrl se je komaj nanj in je šel dalje, omahovaje, sključen, napol že v spanju in mučnih, nerazločnih sanjah.

Prišel je v prvo sobo, iskal je s topimi, polzatisnjenimi očmi in ga ni našel. Tam so sedeli sami kmetje, razgovarjali so se hrupno, nekateri so kartali, zapazil ga ni nihče.

V drugi sobi, rdeče poslikani in elegantno opravljeni, je bila zbrana gospoda. Mihov je postal na pragu, pred rdečim zastorom. Komaj je premeril omizje s pijanim pogledom, je ugledal ob oknu tolsti, potni krojačev obraz. A v tistem trenutku, ko so se vsi ozrli nanj, ga je obšlo nekaj čudnega. Odkril se je dostojno, priklonil se in se nasmehnul.

„Gospoda!“ je spregovoril z visokim, hreščečim, jecljajočim glasom.

Hrupen smeh mu je bušnil naproti, krojač je prijel kozarec in se sklonil prek mize.

„Pijan si, Mihov! Na, pij, to je boljša kapljica!“

Mihov se je nekoliko osvestil,

šinilo mu je prek misli, čemu je prišel in kaj ima storiti.

Stopil je k mizi, prijel je kozarec ter ga zalučal krojaču v obraz. Zamahnil je tako krepko, da je padel z vsem životom na mizo ter si omočil roke in obleko z vinom.

Krojač je stal za mizo trepetajoč in prepaden. Prebledel je in smeh mu je izginil z ustnic. Vino se mu je razlilo po vsem obrazu, po ovratniku in kravati, kozarec ga je bil zadel nad čelom in tenak curek krvi mu je curljal po levem licu.

Družba je planila, nekateri so stopili h krojaču, zdravnik mu je močil rano.

Mihovu se je zdelo, da so ga topli in suvali, ko so ga potisnili na ce-

Prijel je kozarec in ga zalučal krojaču v obraz.

Krojač je stal za mizo trepetajoč in prepaden. Prebledel je in smeh mu je izginil z ustnic. Vino se mu je razlilo po vsem obrazu in tenak curek krvi mu je curljal po levem licu.

sto, toda čutil ni ničesar. V tistem hipu, ko je videl pred sabo obledeli krojačev obraz in kri, ki je curljala po licu dol in kapljala na ramo, se je streznil popolnoma.

Šel je domov s hitrimi koraki, skoro tekel je in pot se mu je zdela zelo dolga . . .

Doma se je še svetilo okno, Francka je sedela za mizo. Njene oči so bile rdeče obrobljene, jokala je dolgo. Ko so se duri odprle in ga je ugledala na pragu, bledega, sključenega, lica nagubana, od bolečine spačena, in oči plašne, kakor proseče milosti in sočutja, je vstala hitro in stopila k njemu.

„Goljufal sem te, Francka, oprosti mi . . . Bog ti daj srečo . . . jaz ne morem več . . .“

Izpustil je njeno roko in je hotel oditi.

„Kam misliš, Tone?“

„Pusti me, Francka . . . , oprosti mi!“

Jecljal je, obšla ga je slabost po vsem životu in držal se je za duri, da bi se ne zgrudil.

Francka ga je prijela trdo za roko, zaklenila je duri, vzela mu je klobuk z glave in ga je povedla k postelji kakor otroka . . .

Ob tem večeru se je spremenilo življenje med njima — ob tistem trenutku, ko se je zdelo njej sami, da pelje k postelji slabotnega, plašnega, pomoči potrebnega otroka. Začutila je, da ji je leglo na ramena strahovito, težko breme, ki ji je potisnilo život skoro do tal, začutila se je mater in varuhinjo in ta čut je bil sladak in strašan obenem.

Mihov je legel in je zaspal takoj, Francka je klečala vso noč ob postelji, čelo naslonjeno na sklenjene roke.

Stanovanje Mihovih je bilo lepo opravljeno in prostorno: velika soba, ki je bila obenem delavnica; na steni, durim nasproti, visoko ogledalo v pozlačenem okviru, sve-te podobne na stenah, v kotu ogromna peč iz zelene lončevine, blizu peči dvoje visoko postlanih, belo pogrnenih postelj, na oknih cvetice.

V izbi, ki je bila nižja od sobe in

je imela samo eno okno, je ležal Mihov oče, polslep starec, ki že dve leti ni več stopil na noge. Zadnje čase je bil čemerren in siten, stokal je neprestano in če je zaklical in ni bilo nikogar v izbo, je ihtel in jokal kakor nadložen otrok. „Pozabili ste name, ker vas ne morem več rediti; zakopljite me živega, da bo konec!“

Francka je imela veliko opraviti z njim in on jo je ljubil. Zaupal je naposled vanjo kakor v mater, čisto po otroško. Zdelo se mu je naravno, da mu je izpolnila vsako željo — čudno željo bolnika — in silen udarec je bil zanj, ko mu nekoč ni prinesla vina, ker ni bilo solda pri hiši. Jokal je, da so mu tekle solze po obrazu, in Francka je stala ob postelji vsa zbegana.

Zmerom bolj je bil slab, treba ga je bilo prenašati s postelje in na posteljo, in Francki, dasi jo je bilo sram tega občutja, so se gnusili mrtvi udje, pokriti z ohlapno, sivo kožo. Tudi pitati ga je bilo treba, ker so se mu roke tresle in se mu je juha razlivala po bradi in po srajci.

Mihov je zaslužil še toliko, da so živeli, toda stari, dasi polslep in otročji, je čutil, kako je šlo navzdol, kako se je vršilo polagoma nekaj strašnega, in mrtve bele oči so se časih široko odpirale, nema groza je bila v njih. „Samo da si tukaj, Francka... Ostani v izbi, Francka!“

A Francka sama se je bala življenja. Komaj je stopila vanj, že tisti večer, ko je stala v poročni obleki in s poročnim vencem na glavi v veži in se je držala krčevito za duri, da bi se ne zgrudila od slabosti in nerazumljivega strahu, so minile vse sanje in vse pričakovanje je izginilo — kakor da bi ji bil kdo v tistem hipu naglas razodel vso žalostno prihodnost. Kakor da bi bile same sanje, tako so minili tisti dnevi, ko sta stala pod kostonjem v jasni jesenski noči in sta govorila s šepetajočim, ljubeznivim, upanja in zaupanja polnim glasom o življenju, ki čaka nanju in je blizu. Kakor sanje...

Tisto noč, ko je prišel domov ves trepetajoč in bled, je vzela na rame težko breme, a tako težko je bilo in strašno, da je omahovala. Težko je

bilo, ker so se v tistem trenutku, ko ga je vzela na rame, posloville za zmerom vse lepe sanje, zadnji ostanki otroškega upanja, ki so bili še ostali v srcu globoko skriti. Prišlo je življenje, temno je bilo, brez veselja in polno skrbi. Njen obraz je bil resen, na čelu se je prikazala majhna gubica.

Tonetu so prisodili teden dni zapora. Vrnil se je domov čemerren, od tistega večera se je bil postaral.

Ljudje so govorili o stvari po trgu in izneverilo se mu je še več prijateljev — pogledal je začuden, kadar je prišel kdo naročiti obleko ali prinesel popravil. Odslovil je bil delavca in učenca in časih je sam sedel brez dela po ves dan.

Franckin obraz je bil resen, na čelu se je prikazala majhna gubica.

Tonetu so prisodili teden dni zapora. Vrnil se je domov čemerren, od tistega večera se je bil postaral. Izneverilo se mu je še več prijateljev.

Prej je bil naročen na nemške časopise s slikami, toda ni imel časa, da bi bral. Zdaj je zbiral posamezne številke, sestavljal jih v letnike ter bral dolge romane, ki so se vlekli od prve do zadnje številke.

Časih se je na večer malo razvedril in je pripovedoval Francki povesti o nemških baronih in kontesah, o razbojnikih, o grofu Montekristu, o Rinaldiniju, in ugrabila sta, če se je vse to res kdaj godilo ali nikoli... Toda mahoma je utihnil in obrvi so se mu spet povesele: spregledal je nenadno in zazdelo se mu je smešno in ostudno, da sedita kakor otroka in si pripovedujeta storije, ko že gleda skoz okno uboštvu z belimi očmi in režečimi usti...

Gledalo je skoz okno, a prihajalo je zmerom bliže, naslanjalo se je s komolcema, spenjalo se in je prihajalo, vsa soba je bila že polna mrzle sape, v izbi je stokal oče in strah ga je bilo.

Mihov je planil izza mize, kakor da bi ga poklicalo s surovim glasom, begal je po sobi z nagubanim čelom in mislil je čudne misli, zatopil se je popolnoma v sanje, ki so bile tako jasne, da je časih čisto pozabil na resnico in se je strahoma začudil, ko se je ozrl s treznim pogledom po sobi.

bo še

iz življenja naših far po Evropi

anglija

Dne 7. oktobra, kot je bilo že v Naši luči preko posebnega vabila objavljeno

Mlajša generacija Slovencev na Slovenskem dnevu v Bedfordu.

Otroci Hanah, Danijel in Andrejček ob priljubljeni brajdi na vinski trgatvi: Že čriček prepeva ne more več spat. Trgatev veleva spet pojdemo brat.

no, smo v Bedfordu praznovali *misijski dan* s sveto mašo ter tombolo in srečolovom. Srečanje prijateljev naših misijonov je zelo lepo uspelo in gre priznanje rojakom v Bedfordu, ki so ta dan pripravili, da je prireditev tako lepo potekala in da so tudi zbrali več kot 300 funtov. Misijska nabirka še ni zaključena, saj še vedno pritekaajo darovi posameznikov v skupni sklad misijske akcije za leto 1989, predvsem od tistih, ki se misijske prireditve v Bedfordu niso mogli udeležiti. Vsem prirediteljem misijskega dneva ter vsem podpornikom naših misijonov najskrenejša hvala in zahvala. Dobri Bog naj bo vsem bogat plačnik.

Tudi naše vabilo na *Vinsko trgatve* je naletelo na dober odziv. Kar lepo število rojakov od blizu in daleč se je zbralo na to ponovno oživelo tradicionalno prireditev ob dobri kapljici in okusnem prigrizku. Ob zvokih domače glasbe so se navzoči veselo zavrteli. Otroci so bili zelo navdušeni nad grozdem z domače brajde in tudi nam starejšim tako priljubljeni zvok klopota iz vinograda ni manjkal.

Hitro se bliža *adventni čas* in zopet bo naš župnik obiskoval vse rojake širom po Angliji in Walesu. Pričakujemo, da se bodo tudi tokrat udeleževali vseh srečanj v čim večjem številu.

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — V nedeljo, 15. oktobra, je stari misijonal zadnjikrat imel redno mašo. Po maši smo zavili v naš center. Obhajali smo *rojstni dan* g. Häusche-na, ki je plačal vse, kar smo popili. Lepo se mu zahvalujemo. Vzdušje je pa morila negotovost zaradi bodočnosti Slov. kat. misije v Linzu. Predvideno je bilo, da se bodo maše začele spet enkrat po Vseh svetnikih.

16. oktobra je tudi misijonal dobil sporočilo od linškega ordinariata, da je bil s 1. oktobrom upokojen.

Predvideno je, da se bo Referat za tujce s 1. decembrom spet preselil iz Hafnerstr. 28 nazaj v Baumbachstraße 3 poleg stolne cerkve. Prostori bodo v 1. nadstropju v levem delu hiše z lastnim vhomom. Pri Ivanu Šardiju bo tudi mogoče dobiti informacije, ki zadevajo Slov. kat. misijo, ali pa pri predsedniku farnega odbora g. Antonu Zoretu. Njegov naslov je: Orchideenweg 7, Linz Kleinmünchen, telefon 07 32 / 30 45 88. Uradno pristojen za informacije je pa narodni delegat na Dunaju, g. Anton Štekl, 1050 Wien, Einsiedlergasse 9—11, tel. 0222 / 55 25 75.

PREDARLSKA

Martinovanje: V jesenskem času se vrstijo dogodki kar eden za drugim. Kmet se zahvaljuje za sadove zemlje na zahvalno nedeljo. Bolnik, ki je spet okreval, bo morda poromal na božjo pot in se tam zahvalil za ozdravljenje. Družina bo pokazala hvaležnost za dograjeno hišo s tem, da bo priskočila na pomoč prizadetemu pri naravni nesreči. Ljudje praznujejo in se veselijo uspehov in tudi žalujejo ob nesrečah, ki so za njimi.

Najbolj zakoreninjeno med našimi ljudmi je martinovanje, čas, ko pride nova „žlahtna kapljica“ iz sodov in kleti. In to se mora proslaviti na najbolj

slovesen način. Gotovo — zakaj se ne bi veselili tudi tega! Vinogradnik, ki se celo leto prizadeva za pridelek, se mora končno povесeliti s svojimi prijatelji. Zato se ob martinovanju zbere staro in mlado, od blizu in daleč, iz mesta in vasi in se polnijo svatovske dvorane.

Letos smo imeli martinovanje prav na njegov god. Lepo in suho vreme nas je zvalo v veselo družbo. Precej pred začetkom so prvi gosti napovedali obilno udeležbo. Mize so bile zasedene že pred sedmo uro. Tisti, ki so prišli pozneje, so se morali zadovoljiti s prostorom na galeriji.

Trio mladih muzikantov je skrbel za ples. Predno se ljudje ogrejejo, je potrebno nekaj časa. Počasi se je polnilo tudi plesišče. Za žlahtno kapljico so pridno skrbeli natakariji. In to je ogrelo vse, da je postajalo vedno bolj živo. Vmes so prodajali srečke za tombolo. V dobri uri so bile prodane. In potem žrebanje. Po stari navadi dobi prvi vino — simbol za praznik. Vrstili so se dobitki eden za drugim. Radovednost in pričakovanje je bilo usmerjeno v zadnje dobitke, najbolj v moško športno kolo. Pa le eden je srečni dobitnik; tokrat ga je dobil naš rojak iz Prekmurja. Nekateri so imeli kar precej sreče, drugi malo manj, nekateri pa nič. No, pa to spada k praznovanju, zato ni bil nihče slabe volje. Naša pozornost se je spet obrnila na ples. Tedaj je bilo na plesišču kot na mravljišču, vse živo. Dodobra se je že poznalo novo vino. Pregovor pravi, „da vino še modreca znori“, kako ne bi preprostega človeka!

Da ne bi ostalo samo pri zunanjem veselju, so za duhovno stran poskrbeli pevci iz Dalmacije: oktet Klapa iz Zadra. Zepeli so nam nekaj dalmatinskih narodnih. Za lepo glasovno in ubrano petje je prisluhnila vsa dvorana. Ker so bili tedaj na gostovanju po deželi, so bili pripravljeni tudi nam narediti veselje in poživiti s pesmijo našo prireditve. Zato jim gre vsa zahvala.

Kot stalen gost naše prireditve je „Edi 2000“. Za uverturo je zaigral nekatere narodne pesmi na orglice. Višek pa so njegove čarovnije, s katerimi razveseljuje družbo, da za trenutek pozabi na vsakdanje skrbi in življenje v tujini.

Da je bilo lepo in veselo, pove dejstvo, da se je martinovanje zavleklo tja

do dveh po polnoči. Hvala Bogu, da je naslednji dan nedelja, da se lahko odpočijemo. To se je poznalo tudi pri nedeljski maši, kar je pa bolj žalostno. Sv. Martin pa tega gotovo ni bil vesel!

belgija

LIMBURG-LIÈGE

XXIX. SLOVENSKI DAN v Belgiji v slikah:

Geslo: SLOVENŠČINA MOJ JEZIK.

Klic: „Potrebujemo mož, mož duha, srca, z n a č a j a in dejanji!“

Naši najmlajši so nas s svojim nastopom topla presenetili. Naj bi tudi ti ljubil in spoštovali naš jezik!

Slomškov mešani zbor je letos prvič zapel novo pesem v pozdrav Sloveniji, ki jo je spesnil Marko Kremžar in uglasbil Joža Osana. Skušamo biti solidarni s svojim narodom na zgodovinski prelomnici.

„Zvon“ iz Holandije je naš dragoceni sodelavec. V decembru bo slavil biserni jubilej plodovitega delovanja. Pa naj kdo reče, da nismo trdoživi!

Tudi Slovenska folklorna skupina na Nizozemskem zasluži naše občudovanje in spoštovanje. Na mednarodnem folklornem festivalu v Holandiji je dobila prvo nagrado. Živel!

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

Miklavževanje bo v nedeljo, 3. decembra, po maši v dvorani Slovenskega doma, kamor so vabljeni vsi mladi, mladi po letih ali po srcu. Starši naj poskrbijo, da Miklavž ne bo v zadregi.

Erick in Christine Jan iz Sensa sta s Cendrikom praznovala njegovo prvo obletnico.

Na sveti večer, 24. decembra, bo polnočnica ob desetih zvečer, priložnost za zakrament sprave od devetih naprej. (Zaradi polnočnice odpade maša ob petih popoldne.)

Na božič in na novo leto maša ob petih popoldne.

Društvo Slovencev v Parizu vabi na silvestrovanje. Ob osmih zvečer bo

Gospa Jan iz Trois Vevres (Nievre) je ponosna na svoja paradižnika, ki sta se povzpela do 2,20 m in dala 12 sadov velikega kalibra. Seveda so paradižniki med tem že našli pot do krožnikov.

zahvalna maša, nato pa silvestrovanje v dvorani.

MELUN

Skupna maša bo v nedeljo, 10. decembra, ob devetih zjutraj v poljski cerkvi v Dammarie.

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Decembar, mesec družinskih praznikov, je pred nami. Naj bi ti dnevi zopet zedinili in povezali družine in našo skupnost.

Ponedeljek, 3. decembra, sv. Barbara. Praznovali jo bomo z mašo in zakusko.

Nedelja, 10. decembra, miklavževanje ob 16. uri v farni dvorani v Méricourtu.

Božič: polnočnici bosta v Bruayu ob 18. uri v cerkvi sv. Barbare, v Mericourtu pa ob 24. uri.

Priprave na božič z adventno spovedjo: Armentieres 26. novembra, ob 16. uri; Tourcoing 2. decembra ob 16.30; Carniere Cambrais v soboto, 23. decembra, ob 19.00; Croisilles 17. decembra ob 16. uri; Vendin-le-Vieil 16. decembra ob 17. uri.

Sv. krst so prejeli: Melinda Kati Klapčič, Sabrina Marija Krawczinski, Ludvina Ansart in Maksim Jean Marie Wardega. Naj bodo vedno zvesti Bogu in Cerkvil!

Zakrament sv. zakona sta si dala Patrik Delpouve in Patricija Switala. Naše prisrčne čestitke.

Pok. Jožef Fon iz Mericourt-s-Lensa

Na obletnico smrti Marije Ferjančič smo se po maši na Colle-s-Loup zbrali tudi ob njenem grobu.

Na univerzi v Lillu je doktoriral za elektrone Patric Razložnik. Naše iskrene čestitke!

V sanatoriju Fouquières-les-Lens nas je po kratki, hudi bolezni zapustil 7. oktobra g. Jožef Fon, v svojem 61. letu starosti. Preizkušen v trpljenju in pripravljen po zakramentih se je preselil v boljše domovino. Odlikovala ga je vse življenje velika pridnost in poklicna poštenost. Družina bo zelo pogrešala skrbnega očeta. Pogreb v slovenski kapeli je pričal o njegovi priljubljenosti.

Pok. Marija Dolinar in Sallauminesa

Vaja za petje pred mašo v Marseille-Eouresu. Vsi niso zajeti na sliki.

16. oktobra smo se poslovili in pomolili za pokojnika. Naj ga Gospodar življenja sprejme v svoje kraljestvo!

Družini in svojcem naše krščansko sožalje!

Vsem rojakom milostipoln praznik Gospodovega rojstva!

NICA

„Bratje, čas je že, da od spanja vstanemo!“

S tem jutranjim klicem iz berila sv. Pavla nas Cerkev, kot skrbna mati svoje otroke, budi v *novo cerkveno leto*. In takoj nam tudi odkazuje delo: „Vrzi mo od sebe dela teme, . . . kakor podnevi pošteno hodimo, . . . oblecite Gospoda Jezusa Kristusa.“ To je naloga, to je delo cerkvenega leta, ki ga začenjamo z adventom. Jezusu moramo postati v vsem podobni. On mora postati naša notranja in zunanja obleka: njegova milost nas mora prevzeti, njegove kreposti poboljšati.

Ne oglušimo se na adventni klic. Je že prav, da radi pridemo skupaj, da se poveselimo, da prirejamo piknike; pri vsem tem in vsakdanjem delu pa ne smemo pozabiti, da smo božji otroci in da smo namenjeni v večnost, ki si jo tukaj pripravljamo.

Vsako nedeljo imamo svojo slovensko mašo, kar je velika božja milost. Izkoristimo to milost, dokler se nam ponuja. Naj nam bo nedeljska maša vir za duhovno okrepitev. Prihajajmo in se

je udeležujmo, da obogatimo svojo dušo, da se osvežimo v molitvi, da obiščemo Jezusa in ga po možnosti prejmemo v svoje srce, da ovenčamo glavo Device Marije z venci molitve in pesmi.

Na sveti večer bo tudi mašapolnočnica ali angelska maša in potem tudi na sâm božič kot običajno v naši kapeli in popoldan v Cannesu.

MARSEILLE

2. septembra smo tukaj slavili 50. obletnico redovništva s. Marije Rose Lužar. Leta 1936 je prišla v Francijo k sestram N.D. de Sion in je leta 1939 v Parizu naredila prve redovne zaobljube. Rojena je v Trstu leta 1915. odkoder se je leta 1923 s starši, zaradi političnih razmer, odselila v Slovenijo in so živeli na Mirni na Dol., kjer je bil doma njen oče. Od tam je potem odšla v Francijo, kjer se je posvetila redovniškemu življenju. Vse postojanke njenega dela so bile v Franciji: Mans, Marseille, Lyon, Strassbourg, pa spet Marseille, kjer je od l. 1968 bila odgovorna za vzgojo moralno ogroženih deklet. Od leta 1981 pa do danes nadomešča ravnateljico v njihovi hiši na Rue Paradis za stare in onemogle žene, kjer je še vedno aktivna.

Ko ji čestitamo k njenemu zlatemu

S. Marija Rose Lužar iz Marseille

nemčija

STUTTART-okolica

Uspelo zahvalno romanje. — Praznik Vseh svetnikov, 1. novembra, smo tudi letos praznovali v božjepotni cerkvi Ave Marija v Deggingenu. Vabilu na tradicionalno zahvalno romanje se je odzvalo visoko število rojakov iz področij naših župnij v Stuttgartu in Reutlingenu. Tudi to pot smo ob srečanju vernih rojakov doživljali našo skupnost kot potujočo Cerkev v novo, vsem skupno domovino, o kateri pravi Kristus: „V hiši mojega Očeta je mnogo stanovanj. Odhajam, da vam prostor pripravim.“ Ko smo mislili na naše pokojne, smo bili v duhu zbrani z njimi v tej Očetovi hiši. Pridigar, gospod Janez Demšar, je v Jezusovi priliki o blagrih nakazal pot, ki nas bo končno združila v tem Očetovem domu.

Ob priliki tega romanja so rojaki lahko dobili Marijanske stenske koledarje za leto 1990 in pa celovško Mohorjevo Pratiko, ki je prav tako priljubljena.

Pomlajena župnija. — Letošnja jesen se je v naši skupnosti spremenila v pravo pomlad. Pomladansko cvetje so prinesli 4 novorojenčki, ki smo jih sprejeli po krstu v Cerkev. Naše čestitke veljajo v Stuttgartu* Povhe Petru in Gabrijeli roj. Reutter k sinku Aleksandru; Bonomo Ignaciju in Valeriji roj. Slaček k hčerki Sari; Buccheri Domeniku in Mariji roj. Kolarič prav tako k hčerki Sari; v Esslingenu Geisler Janezu in Bredi roj. Lavbič k hčerki San-

jubileju redovniškega življenja, ji želimo, naj jo Bog krepi s svojo milostjo in jo še dolgo ohranja v trdnem zdravju pri njenem plemenitem delu.

Pred božičem bo slovenska maša v Marseille-Eouresu na nedeljo, 17. dec., ob 5. uri popoldan.

Župnijska cerkev v Eouresu, kjer se Slovenci zbiramo. Nahaja se na vzhodnem robu Marseille. Letos je bila proslava 150-letnice obstoja župnije, sicer pa je bila tukaj duhovnija že od 11. stoletja.

Na velikonočno nedeljo letos je rojake v Stuttgartu presenetil italijanski pevski zbor. V velikonočni pozdrav jim je zapel Händlovlo Alelujo pod vajeti patra Gabriele Bortolamai.

dri. Malčkom zdravja, staršem pa veliko veselja z njimi!

Življenje v Sobotni šoli. — Tudi v tem šolskem letu nadaljujemo s Sobotno šolo. Pouk imamo v treh oddelkih. V prvem oddelku so otroci, ki sicer obiskujejo prvi in drugi nemški razred, in po številu jih je 13. V drugem oddelku so otroci, ki sicer obiskujejo tretji in 4. nemški razred in teh je letos kar 20 po številu. Tretji oddelek obiskujejo otroci od 5. nemškega razreda naprej. V ta oddelek se je vpisalo 29 slovenskih učencev. V šolskem letu 1989/90 bomo otroke pripravili tudi na birmo in prvo sveto obhajilo. Oboje bo predvidoma v nedeljo, 17. junija 1990, v Stuttgartu. K birmi bodo šli učenci od 6. razreda navzgor, k prvemu obhajilu pa otroci, ki obiskujejo 3. razred nemške šole.

V Böblingenu prihaja k pouku 14 slovenskih otrok. Od teh jih bo šlo lahko k birmi 6, če se bodo redno udeleževali pouka.

Pastirsko pismo. — Novi škof dr. Walter Kasper, ki je pred kratkim prevzel vodstvo škofije Rottenburg-Stuttgart, je naslovil na svoje škofljane 1. Pastirsko pismo pod naslovom „Posredovanje vere naprej — usodno vprašanje Cerkve v naši deželi“. Dr. Marko Dvorak, ki deluje med rojaki v Ulmu, je to pismo prevedel v slovenski jezik in je na razpolago Slovincem v tej škofiji.

Napovedi:

Miklavževanje bo v nedeljo, 3. decembra, v farni dvorani pri cerkvi Sv.

Slovenske matere, žene in dekleta pred rottenburško stolnico ob priliki romarskega dneva na Liebfrauenhöhe 24. septembra letos.

Konrada v Stuttgartu. Maša bo ob 16. uri popoldne.

Miklavž bo prišel tudi v Böblingen in sicer po slovenski maši v nedeljo, 3. decembra. Rad bi se srečal tudi z rojaki v Schwäbisch Gmündu in sicer v nedeljo, 10. decembra, po maši.

Štefanovanje bo 26. decembra v Esslingenu v dvorani pri cerkvi sv. Elizabete. Maša bo ob 16.30 popoldne.

Adventni večer bo v Oedheimu v soboto, 9. decembra. Maša ob 17. uri, nato praznovanje v adventno okrašenem prostoru v lokalu Krone.

Slovenske maše v decembru:

Stuttgart: 3. dec. ob 16. uri, 10., 17., 25., 31. decembra ob 16.30 uri; Bõ-

blingen: 3. decembra ob 10. uri; *Schorndorf:* 17. decembra ob 8.45 uri; *Aalen:* 17. decembra ob 11. uri; *Oedheim:* sobota, 9. decembra, ob 17. uri; *Schwäbisch Gmünd:* 10. decembra ob 9.30 uri; *Oberstenfeld:* 25. decembra ob 9. uri; *Esslingen:* 26. decembra ob 16.30 uri.

MÜNCHEN

Od srede oktobra do srede novembra je čas mešanih občutkov: na eni strani trgatav, na drugi spomin na naše rajne. Sicer pa tudi zrelo grozdje kaže na proces dozorevanja in odtrganja, čemur je podvrženo vse, kar živi.

● *Vinska trgatav* je bila letos zaradi zapoznele trgatve domá po udeležbi malo skromnejša kot običajno, a zato nič manj prijetna, domača. Le v blagajni je nastala luknja, kar je spričo sorazmerno visokih stroškov razumljivo.

Kvintet Lojzeta Landekarja je igral živahno, ubrano in veliko, tudi njihov

pevec je ponovno zapel s svojim lepim glasom, je pa škoda, da dvorana ni akustična in je zato že malo glasnejše igranje brž preglasno. Vendar tega najbrž ne bo mogoče nikdar urediti.

Tri tisoč srečk je bilo spričo manjšega števila udeležencev teže spraviti v denar, ko pa je g. Lojze izkliceval štiri glavne dobitke in se je pokazalo, da sta drugi in tretji dobitek še neprodana, neprodanih srečk je bilo pa le še kakšnih tristo, je bil naval nanje kajpada neobičajno močan. Štirje glavni dobitki so odšli takole: prvi (mikrovalovna pečica) v Otovce pri Murski Soboti, drugi (kuhinjski mešalnik in budilka) v Trbovlje, tretji (tipkalni stroj) v Gornjo Radgono, četrti (AKU-vrtalnik) na Gorenjsko. Ostalih 500 dobitkov se je razpršilo širom po Sloveniji.

G. Lojze je zelo domiselno in

Pok. g. Miha Mišo Birk.

Otroci slovenske Sobotne šole v Stuttgartu so si ob zaključku preteklega šolskega leta ogledali film KEKEC.

Tudi lani je sveti Miklavž v Münchnu naredil udeležencem pošteno pridigo — čeprav seveda ni bil prav nič hud.

simpatično vodil vesele tekme: moški so jedli z obilo smetane obložene kose sirovega narastka, ne da bi si smeli pri tem pomagati z rokami — kajpada so bili obrazi tekmovalcev vsi beli od smetane —, ženski svet je dirigiral harmonikarju, otroci so pa posnemali glasove sirene, motorja in vlaka.

Višek družabnega večera je bilo petje nove slovenske himne, Prešernove Zdravljice. G. Jože, eden naših zvestih faranov, je prišel na misel, da bi vsa dvorana zapela himno. Razmnožil je 200 besedil, ki so bila razdeljena med udeležence. Štirje pevci so na odru peli himno pred mikrofonom — prej je še g. Jože povedal nekaj stavkov o pomenu himne za Slovence v tem trenutku — vsa dvorana pa stoji navdušeno v dvorani. Na koncu ploskanja kar ni hotelo biti konec, kar je bilo znamenje, kako je bila ta misel posrečena.

Sicer pa je na vinski trgatvi dovolj pogovorov, dobre volje in poštenega veselja.

- *Maša na dan Vseh svetih* je bila v naši kapeli v župnišču, ker imajo tedaj nemški farani v cerkvi Sv. Duha celodnevno češčenje in bi mogla biti naša maša šele ob 19. uri. Naše lepe vsesvetke pesmi so nas skupaj s premišljevanjem prestavile v svet naših dragih pokojnih in nas z njimi povezale.

- 29. septembra je v Münchnu umrl g. Miha Mišo Birk. Rojen je bil v številni družini v Dobu pri Domžalah

Že nekaj mesecev je, kar smo ujeli te le naše angelčke v fotografski aparat. Da so to prvoobhajanci, je menda na prvi pogled jasno.

leta 1920. S 14 leti se je šel učiti v ljubljanski hotel Union za kuharja. Izučil se je in postal mojster. Po vojni je postal kuharski učitelj na gostinski šoli na Bellvueju v Ljubljani. Leta 1958 je prišel v München, kjer se je zaposlil kot prvi kuhar v restavraciji Opatija. Ko se je pri 40 letih poročil, sta skupaj z go. Milko prevzela restavracijo Savoy, kasneje pa restavracijo Hackerkrug in čez eno leto še hotel Erbprinz. Podjetji sta jima lepo uspevali. Ko je pred slabimi štirimi leti ga. Milka umrla, se je g. Mišo umaknil v zasebno življenje. — Po značaju je bil dobrodušen, kot so govornik zelo prijeten. Njegovo priljubljenost je pokazal tudi lep pogreb doma v Dragomeru, ki se ga je udeležilo veliko znancev in prijateljev. Naj uživa večno srečo pri Bogu!

OBERHAUSEN

Iz našega farnega življenja posebej lahko spomnimo na *Družinsko srečanje za krščansko duhovnost*, ki smo ga doživeli za konec prvega tedna v novembru. S tem dolgim naslovom zasledujemo v župniji iskanje možnosti za čas in razmeram primerno izobraževanje slovenskih krščanskih laikov. Izobraževanje samo po sebi prinese tudi oblikovanje.

Srečanja se je udeležilo več kot 100 ljudi. Vodil ga je naš diakon Stanislav. Predavanja je tokrat prevzel in jih prav posrečeno tudi speljal g. msgr. dr. Janez Zdešar. Tematsko je bilo zasnovano takole: 1. človek — bitje tega sveta, ki pa najde svoj pravi smisel šele v preseganju materialnosti, v svoji duhovnosti; 2. družina in njena duhovnost, s posebno pozornostjo za razmere v izseljenstvu; 3. narod in narodna za-

vest kot specifično določilo kulture vsakega človeka. Da vse skupaj ni bilo ne preveč visoko in nikakor ne mučno za udeležence, kaže dejstvo, da pogovorom po predstavitvi teme ni in ni hotelo biti konca. Veliko udeležencev ni samo spraševalo, ampak so postavljali tudi svoje trditve in svoje razumevanje vprašanj. Na svoj račun je prišlo tudi več kot trideset otrok in mladih. Najmlajši so našli zaposlitev v kraljestvu igrač pod vodstvom ge. Valerije Čeplakove. Mladina pa je imela tudi dve vzporedni srečanja za medsebojno spoznavanje, za spodbudo, da bi iskali možnosti, kako bi se med seboj še bolj povezovali in za pesem, ki nam je bila kot najpripravnější vez takoj pri roki.

Pri vsem moramo omeniti s posebnim poudarkom darove družabnih iger, ki nam jih je pripravil diakon Stanko in skupnega veselja, kar so si udeleženci pripravili spontano. To bo navsezadnje najmočnejše vabilo na naslednje podobno srečanje prihodnje leto.

Srebrno poroko sta obhajala zakonca Nada in Janez Zupan iz Rheinhausna. Zahvalna maša na podružnici in gostija v župnijski dvorani sta dvignili družinsko slavo v lepo doživetje širokega kroga njenih sorodnikov (več jih je prišlo tudi iz domovine) in prijateljev tod okrog. Družini želimo še naprej veliko blagoslova za srečo in veselje srca.

Iz istega mesta še ena *vzpodbudna*

novica. Ni prav pogosto, da bi se mogli izseljenski Slovenci predstaviti na široki paleti kulturnega udejstvovanja. Naš rojak Franc Bregar, ki živi v tem delu Duisburga, se že dolga leta ukvarja z rezbarjenjem. Njegov material je predvsem les, pa tudi glina. V mestni knjižnici razstavlja te dni 30 svojih del. Tematika njegovih stvaritev je zajeta iz mnogovrstnih doživetij življenja in njegovih lepot. Pogosto zajema tudi iz verskega navdiha. Tudi stil je raznovrsten od realizma do povsem abstraktne obdelave ideje.

nizozemska

„ZVON“ slavi svoj biserni jubilej.

V decembru t. l. bo Slovenski pevski zbor Zvon na Nizozemskem praznoval 60. obletnico delovanja, 60 let slovenskega petja na Nizozemskem.

Po prvi svetovni vojni so prišli Slovenci delat v nizozemske rudnike. Kot rudarji so hitro ustanovili društva sv. Barbare, ki so jim po prosvetni, socialni in verski delavnosti pomenila košček domovine v tujini.

Leta 1929 je Zvon začel delovati kot odsek društva sv. Barbare. Nekaj let pozneje je Zvon postal samostojno društvo.

V prvih letih so se dirigenti pogosto menjavali. Leta 1947 pa je poslanstvo pevovodje prevzel prof. Jean Willems in mu ostal zvest skoro 40 let.

Sedaj se prof. glasbe g. Tone Kropivšek, Slovenec tretje generacije, za dušo in telesom kot pevovodja posveča slovenski pesmi.

Člani zbora radi pojejo, radi hodijo na pevske vaje in imajo zelo lepe uspehe. Nizozemci jih čisto vabijo, da nstopajo v njihovih cerkvah ali dvorinah. Iskreno jih občudujejo. Zvon je že pel v Parizu in Londonu, ponovno v Nemčiji, Sloveniji in posebno v Belgiji.

Pevci se z veseljem spominjajo svojih nastopov v Sloveniji, posebno zadnjega, leta 1988, v Cankarjevem domu v Ljubljani. Gostovanja v Sloveniji je skrbno pripravila Slovenska izseljenska matica, za kar ji je zbor hvaležen.

Zvon ima vsako soboto pevske vaje. Redno sodeluje pri vsaki slovenski maši.

28. oktobra je Zvon za začetek bisernih slovesnosti nastopil skupno z dvema nizozemskima zboroma. Poslušalci so se pohvalno izrazili o kvaliteti našega zbora.

Zasluga Zvona pa tudi Slov. folklorne plesne skupine in „svetih Barbar“ je, da Slovenci v holandski družbi uživajo velik ugled. Našim ljudem se ni treba sramovati svojega rodu. Prav

nasprotno! Smejo biti ponosni na svoje k o r e n i n e .

Ustanovitelji zbora gotovo niso mislili, da bo to društvo po 60 letih še tako plodovito delovalo. Hvaležni smo ustanoviteljem ter članom druge in tretje generacije pa tudi številnim holandskim sodelavcem, ki so vse to omogočili.

Naj slovenski ZVON še dolgo odmeva na Nizozemskem!

Zvonova slovesnost: V soboto, 9. dec. t. l., bo Zvon svoj biserni jubilej proslavil s slovesno službo božjo ob 17.30 v Cornelius-kerk, v Heerlerheide, kateri bo ob 19. uri sledila recépcija in nastopi v dvorani.

Iskreno vabljeni!

„Le zvoni ‚Zvon‘ iz tujih lin, obujaj mi na dom spomin!“

švedska

OLOFSTRÖM, NYBRO

Nekaj nedeljskega je čutiti, kadar se zbere majhna slovenska skupnost v Nybroju. Mašo v švedščini imajo le

Mešani zbor „Zvon“ na Nizozemskem ob svojem bisernem jubileju.

vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu v stranski kapeli lepe protestantske cerkve sredi mesta, ko pride tja njihov župnik iz 30 km oddaljenega Kalmarja. Ker je bila na 29. oktobra peta nedelja v mesecu, je prišla na vrsto tudi slovenska maša. Prihodnjic je napovedana za tri kralje, 6. januarja.

V Olofströmu, ki je že nekaj časa samostojna župnija, imajo zdaj svojo cerkev. Z osamelega grička se prav po kraljevsko razgleduje po mestu in tovarni Volvo v vznožju holma. Ravno na 29. oktobra sta Jožefa in Ludvik Oberš iz Hästvede praznovala *40-letnico poroke*. Z njima in njunimi otroki smo se pri maši Bogu zahvalili za vse milosti njunega štiridesetletnega skupnega življenja in se z njima veselili za dar zvestobe. Čestitamo in prosimo Boga, naj ju še naprej obilno blagoslavlja!

Slovo od najstarejše Slovenke. 1. oktobra je umrla Kristina Čebular. Pogreb je bil 16. oktobra v Mölndalu, potem ko smo se pri pogrebni maši v Göteborgu od nje poslovili. Konec meseca bi dopolnila 90 let. Rojena je bila 30. oktobra 1899 v Grazu, doma pa je bila s Pristave pri Ptujju. 1966 je prišla za svojim sinom Tonijem na Švedsko. Do svojega 80. leta je bila še redno zaposlena. Polna življenja je še pred leti obiskala svoji hčerki v Kanadi. Od srečanj pri maši nam bo najbolj ostala v spominu njena živahnost in njen vedri nasmeh. Naj bo veselja, ki ga je med nami razširjala, deležna tudi v večnosti.

švica

Poslovilno srečanje

Tokrat se je v Luzernu nekaj zgodilo, kar je oko orosilo, vendar kmalu zatem tudi srce razveselilo. Že nekaj časa je namreč znano, da nas bo s. Avrelija kmalu zapustila in se vrnila v domovino, kjer jo čaka nova služba, novo delo, nova odgovornost. Krajši ko je odštevalni čas, močnejše in zavestnejše je naše spoznanje in doumetje, kaj nam (je) pomeni(la) in kako jo bomo pogrešali. Njena skrb in trud za bogatenje slovenskega bogoslužja zlasti s petjem, za odpiranje otroških in mla-

dinskih src slovenski narodni in cerkveni pesmi, za ohranjanje materinega jezika, pa delo v pisarni, obisk bolnikov in še kaj — vse to je bilo že večkrat predstavljeno ob raznih slavjih v zvezi z njenim življenjem.

Letošnja jesen pa je nekako zaznamovana s hvaležnostjo za to neizmereno delo, ki ga (je) s. Avrelija opravljala) z dušo in srcem. Začelo se je na našem jesenskem romarskem shodu v Einsiedelnu in zdaj se — čeprav bi bilo prijetneje, če bi tega ne bilo treba, a okoliščine, žal tako narekujejo — nadaljujejo po posameznih krajih, kjer je slovensko bogoslužje.

Tako je bilo v soboto, 4. novembra t. l., v Luzernu. Že ob 11. uri dopoldne smo se zbrali k sveti maši (število običajne, razmeroma majhne skupine se je podvojilo). Kvartet Kranjci nas je z občuteno zapeto pesmijo *K tebi želim, moj Bog* uvedel v bogoslužje. P. Damijan pa je po pozdravu navedel razlog tega nekoliko izjemnega srečanja: „Jutri je zahvalna nedelja, ko se po nekaterih evropskih deželah — med njimi tudi pri nas v domovini — verni ljudje zahvaljujejo Bogu za poljske pridelke. Čeprav se tukaj zbrani ne ukvarjamo s poljedelstvom, razen morda z zasebnim vrtnarjenjem, bomo vendarle za potreben in zadosten živež izrazili hvaležnost Bogu, ki daje zemlji rodovitnost, in ljudem, ki so zemljo obdelovali, saj vemo, da kruh in druge jestvine ne rastejo na tovarniških ali pisarniških tleh, ampak iz zemlje. Obenem se bomo danes še posebej zahvalili za vse sadove, ki nam jih je „pridelala“ s. Avrelija. To dejanje ne bo toliko izraz poslovitve, kolikor znamenje hvaležnosti za njeno življenje in delovanje med nami. Še naprej bomo namreč tako ali drugače povezani z njo . . . “ Maša se je nato nadaljevala kot navadno, vendar z nekim posebnim pridihom, ki se ga takorekoč ne da opisati. V manjši cerkveni dvorani zraven glavne mestne župnijske cerkve nas je po maši čakalo izvrstno kosilo, ki sta ga oskrbela Marija in njen mož Klaus. Med nazdravljanjem s. Avreliji, tudi štirim navzočim 50-letnikom, med pogovorom, petjem, godbo na Jakovo harmoniko in Andrejevo kitaro ter celo plesom je popoldne hitro minilo. „Saj je skoraj kot na ohceti,“ je vmes nekdo pripomnil. Vendar glavne osebe, s. Av-

slovinci ob meji

KOROŠKA

Nad 500 koroških Slovencev se je udeležilo zaključne slovesnosti praznovanja 450-letnice prikazovanj na Sv. Gori nad Gorico. Pod vodstvom pronuncija Montalva je somaševalo osem škofov, med njimi tudi celovski škof Kapellari. — Škof dr. Kapellari je imenoval za duhovne svetnike med drugimi dekana Martina Hotimitza iz Loge vasi, župnike Dušana Česna na Žihpoljah, Lovra Kaslja v Hodišah in Janeza Lampichlerja v Glinjah. — Gojenci Mohorjevih dijaških domov (Slomškov, Modestov dom in provincialna hiša) so s svojimi vzgojitelji 6. oktobra poromali h Gospe Sveti. Maševal je globaški župnik P. Sticker. — Nad Osojskim jezerom uživa svoj pokoj g. Ferdinand Babnik. 3. dec. letos bo poteklo 50 let od njegovega duhovniškega posvečenja. S škofom Rožmanom je leta 1945 odšel na tuje, kjer se je posvetil nekaj let karitativnemu delu v prid beguncem po taboriščih. Tista leta je živel v Švici, nato je bil dalj časa izseljenski duhovnik na Holandskem, kjer je zelo poživil društveno življenje. Kasneje je deloval v Avstriji v krški in solnograški nadškofiji, nazadnje v Reithu pri Kitzbühlu. Zlatomašniku Ferdinandu iskreno čestitamo vsi izseljenski duhovniki, saj je dolga leta nosil isti križ kakor mi. — V tednu med 8. in 15. oktobrom so se vršili na Koroškem Primorski dnevi. V nedeljo, 8. oktobra, so najprej nastopili trije števerjanski

relije, takrat ni bilo več v naši sredini, kajti odšla je že k drugi poslovilni maši v Schaffhausen.

Naj bo izrečena še iskrena (za)hvala in Bog povrni Mariji in Klausu za vso oskrbo, kvartetu za lepo petje, harmonikarju Jaku za živahno godbo, župnijski upravi za prostor, vsem pa za udeležbo in sodelovanje. — Lepo je bilo, razlog srečanja pa je veselemu razpoloženju ves čas dodajal kaplje tihe bolečine . . .

zbori v Selah. 9. oktobra so se zamejski rojaki predstavili v Tinjah z besedno, glasbeno in in slikarsko umetnostjo. V četrtek je bila v Modestovem domu okrogla miza, za katero so sedeli namestnik deželnega glavarja dr. Ambrozy, univ. prof. dr. Vladimir Klemenčič iz Ljubljane, državani poslanec Smolte, dr. Franci Zwitter za ZSO in deželni svetovalec Bojan Brezigar iz Trsta. V soboto zvečer je bila v Šmihelu, v nedeljo dopoldne pa v Št. Ilju multimedialna predstava Bodi svetloba. Zaključek je bil pa 15. okt. v Globasnici z Nušičevo igro Kaj bodo rekli ljudje, ki jo je zaigrala dramska skupina iz Štandraža. — V sodalitetnem domu v Tinjah se je vršil od 9.—13. okt. jezenski sestanek izseljenskih duhovnikov v zahodni Evropi. Sestanka sta se udeležila tudi narodni ravnatelj za izseljensko dušno pastirstvo koprski škof Metod Pirih in njegov prednik škof dr. Stanislav Lenič. — V četrtek, 26. oktobra, je napravila večne zaobljube sr. Marija Rafaela Urank, z dekliskim imenom Keti, doma iz Encelne vasi pri Galiciji. S tem je dokončno potrdila svoj vstop h klarisam, ki so najstrožji ženski red v zahodni Cerkvi. Obljube so bile na Dunaju. — Po 8 letih delovanja je zapustil sveško faro minorit p. Ivan Antolič. Postal je gvardijan v Gradcu pri minoritih.

GORIŠKA

Slovenski verniki so v letu 1988 na Goriškem darovali za misijone 100,606.420 lir; od te vsote je bilo na misijonsko nedeljo nabranih 37,992.000 lir. — Po 34 letih pastirovanja se je v nedeljo, 22. oktobra, poslovil od svojih faranov msgr. Ivan Kretič. Slovo je bilo najprej v Štivanu, nato pa v Devinu. Njegov naslednik bo dr. Jurij Giannini, doslej profesor na tržaški univerz. Hvala Bogu, da razume slovensko. — V sejni dvorani goriške pokrajine so v petek, 27. oktobra, predstavili posebno publikacijo ob 30-letnici obstoja Zveze slov. kat. prosvete v Gorici. Med drugim vsebuje publikacija tudi zbrana dela skladatelja pok. prof. Mirka Fileja. — Občinski moške v Sovodnjah si belijo glave, kaj naj naredi z župniščem, ki ga je treba popraviti. Nadškofija je pripravljena to storiti, če ji občina izroči lastništvo. — V obnovljenem Katoliškem domu v Go-

rici so 29. oktobra in 5. novembra uprizorili Gobčevo opereto v treh dejanjih Planinska roža. Dvorana je bila obkrat razprodana.

BENEČIJA

Videmska nadškofija je organizirala zahvalno romanje v Rim. Okrog 1500 romarjev je poromalo z nadškofom Battistijem, tudi Slovenci. 21. okt. je bila v cerkvi sv. Petra koncelebrirana maša. Med mašo je bilo eno berilo v slov. benečanskem dialektu, prav tako dve prošnji. — Ob avdienci pri papežu se je Janez Pavel II. pogovarjal s slov. benečanskimi duhovniki tudi po slovensko.

TRŽAŠKA

Tržaški Slovenci so v letu 1988 poslali 30,146.000 lir v misijone. Poleg tega tudi 5 šivalni strojev in dva pisalna stroja. Na misijonsko nedeljo so pa nabrali 20,214.500 lir. — Po dveletnem delu so v nedeljo, 8. oktobra, spet odprli prenovljeni Marijin dom pri Sv. Ivanu. Prostore je blagoslovil škofov vikar dr. Škerl, nato je bila slavnostna akademija. — V Bazovici so 15. okt. slavili 25-letnico Slomškovega doma. Dr. Maks Šah je govoril o tem, kaj nam sporoča škof Slomšek. Sledil je glasbeni nastop. — Z novim šolskim letom sta stopila v pokoj ravnateljica liceja F. Prešeren Lavra Abrami in profesor klasičnega liceja Alojz Rebula.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

Iz Sydneya je odšel na enoletni študijski dopust v Melbourne p. Ciril Božič OFM, ki je še pred odhodom dokončal prenovitev cerkve. — V soboto, 23. sept., je v obnovljeni cerkvi maševal krajevni škof, frančiškanski provincial in njegov pomočnik. Po maši je bila v dvorani akademija z geslom Tebi, Slovenija. — Pri maši narodov v Melbourneu je bilo dosti Slovencev. Velika skupina je bila v narodnih nošah. Otroški par v noši je nesel tudi

S. M. Justina Višner O.S.U.

1

Slovenske narodne vezenine

Pravkar je koprsko OGNJIŠČE IZDALO publikacijo SLOVENSKE NARODNE VEZENINE, ki jih je v svojem dolgoletnem delovanju zamislila slovenska uršulinka s. Marija Justina Višner, ki sedaj, 92-letna, živi v Holandiji. Za tisk jih je pripravila s. Marjana Korber.

Na 31 listih je 129 vzorcev za pisane vezenine (za prte, tekače, brisače, albume in blazine), na nadaljnjih 7 listih pa 39 vzorcev za bele vezenine (za prte in posteljino). Vzorci so izključno slovenski, povzeti po motiviki na slovenskih ljudskih vezeninah.

Vsa zbirka vzorcev stane 80 mark. Naroča se pri Ognjišču, Poljanska 4A, YU-61000 Ljubljana.

**ZBIRKA JE PRELEP DAR
ZA BOŽIČ!**

šopek pred Marijin oltar. — Na tretjo septembrsko nedeljo so imeli v Kewu prireditve za upokojece. Kar 70 upokojecev se je udeležilo „dneva starejših“. — Isto nedeljo je bil tudi „Walkhaton“. 33 oseb je za dom počitka m. Romane nabralo med hojo 6268 dolarjev. Več kot 1/3 je nabrala sr. Maksimilijana, ki je tudi dobila prvo nagrado med nabiravci. — V soboto, 23. sept. so v Kewu obhajali 29-letnico Baragovega doma; za zabavo je igrala Karantanija. — Na mladinski koncert v Adelaido so iz Kewa peljali 3 avtobusi. — V priredbi slovenskih verskih središč v Avstraliji se je 7. okt. vršil v Adelaidi že 15ič Mladinski koncert. Prireditve je bila v dvorani Slovenskega kluba v Adelaidi. Velik avtobus je pripeljal ljudi iz Sydneya, trije iz Melbourne in eden iz Canberre. Geslo prireditve je bilo Vedi, da si slovenskega naroda dediči. Nastopili so mladinski zbori, folklorne skupine, solisti. Pri koncertu so bili navzoči tudi zastopniki avstralskih oblasti.

ARGENTINA

Baritonist Marko Fink je v letu 1989 večkrat gostoval na raznih koncertih v Evropi in sicer v Španiji, Franciji in Švici. Parkrat sta nastopila skupaj s sestrom Bernardo Fink-Inzkovo. — V nedeljo, 17. septembra, so obhajali 29-letnico obstoja Slomškovega doma v Ramos Mejiji. Pred 40 leti je tam kot kaplan začel delovati pok. g. Janez Kalan in pridobil več učiteljici Cvetko Germek in Anico Šemrov, da sta začeli z osnovnošolskim poukom, ki se je razvil v Slomškovo šolo. 40-letnico šole so obhajali 21. oktobra. — Otroci slov. osnovnih šol so se 23. septembra zbrali v slovenski hiši v Buenos Airesu k Slomškovi proslavi. Po maši so v dvorani skupaj zapeli in gledali lutkovno igro Sneguljčica in sedem palčkov. — V Slovenski vasi v Buenos Airesu so obhajali 40-letnici pevskega zbora. — V Slovenski hiši so 3. septembra obhajali 40-letnico delovanja pevskega zbora Gallus. Dvorana je bila za to priložnost lepo okrašana. Koncert je imel dva dela, najprej umetne pesmi, vmes zahvalni govori pevcem in voditeljema zbora g. dr. Juliju Savelliju in dr. Anki Savelli-Gasserjevi, ki sedaj dirigira zbor, nato pa narodne pesmi.

Kako so uničevali katoliško literaturo na Slovenskem

Uredništvo Književnih listov Dela (Ljubljana, 26. okt. 89) se je obrnilo na več slovenskih piscev z vprašanjem, kaj menijo o katoliški literaturi na Slovenskem. Tu objavljamo skrajšan pogovor.

MARJAN DOLGAN: RDEČE IN ČRNO NA SENČNI STRANI ALP

Ali ste mar slepi? Cerkev so vedno bolj polne, verski tisk cveti, božič ni več delavnik, dan republike pa brez proslav in parad, ljudstvo se čredi po Trstu in Celovcu! Sramota! Ah, kje so časi, ko so se naši najboljši kadri bojevali proti mračnim klerikalnim silam! Začeli so že v Osvobodilni fronti, ki je bila tako adaptirana iz francoskih logov, da je pripeljala avantgardo do neomejene oblasti. Zasluzni tandem Kidrič in Kardelj je ujel v zanko Kocbeka in po njem katoliške Slovence. Prav na Kidričevo željo je napisal neodvisni kritik Josip Vidmar oceno

knjige *Strah in pogum*, ki je bila uvertura v odstranitev Kocbeka iz javnosti. Tudi poznejši nadzor je bil sijajen: služkinja kot špeckahla, mikrofon v zidu in „telesna straža“. Partizanski katoliki so bili obglavljeni, drugi so že emigrirali ali trohneli po breznihi.

Ne pozabimo zaslug partizanskih „vojvod“, ki so bili ravno toliko samopašni, da so povzročili nastanek vaških straž. Tako so komunisti dobili pravega nasprotnika, ki so ga seveda poimenovali po ruskem vzoru „bela garda“. Protiokupatorski boj ne bi zadoščal, potrebna je bila revolucija z domačim razrednim sovražnikom. Ave tudi vsem uresničevalcem idej obeh voditeljev, posebno tov. Popitu, ki je s pomočjo tov. Poljanškove in tov. Rojca uvedel celodnevno šolsko pranje možganov, razhajkal ideološko sumljivo gimnazijo in razmajal univerzo, ki je bila leglo nam sovražnih, dekadentnih kapitalističnih ideologij.

KANADA

Letošnje romanje h kanadskim mučencem, ki je bilo 10. septembra in so se ga udeležili predvsem rojaki iz Ontarioja, a tudi iz Montreala ter Združenih držav, je bilo posebno slovesno, ker se ga je udeležil tudi slov. metropolit nadškof dr. Alojzij Šuštar. Pred slovenskim križem so najprej zmolili molitev za vse slovenske žrtve vojne in poveljne dobe. Nadškof je zbrane vernike nagovoril. Popoldne je bilo somaševanje, ki ga je vodil nadškof.

ZDA

Dne 1. septembra je v New Yorku umrl 93 let stari dr. Ludvik Puš. Bil je tajnik Narodnega odbora za Slovenijo in član načelstva Slovenske ljudske stranke (SLS). Rodil se je v Št. Vidu pri Stični, obiskoval je gimnazijo v Št. Vidu nad Ljubljano, na ljubljanski univerzi je študiral na filozofski fakulteti in tam doktoriral. 10 let je poučeval na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu in

vodil internat, kjer ga je Živkovičev režim leta 1932 odstranil. Leta 1936 ga je ban Natlačen vzel v službo na banovino kot predstavnika za kmečka vprašanja. Leta 1949 je prišel v ZDA, kjer je najprej bil organist, dokler ga dr. Krek ni poklical leta 1951 v New York, kjer je bil zastopnik SLS pri Združenju krščanskih demokratov srednje Evrope. Veliko je pisal zlasti v Ameriško domovino in v Svobodno Slovenijo. Njegovi uvodniki so bili jasni, natančni. Pisal je do smrti. Bili so vredni branja. V novembru 1987 je sestavil program za bodočo republiko Slovenijo, kjer se je odločil za samostojno Slovenijo, čeprav je bil preje kot učenec dr. Korošca za jugoslovansko pot. Truplo so prepeljali v Cleveland, kjer je bila zadušnica v cerkvi sv. Vida in 5. septembra pokopan na pokopališču vernih duš v Clevelandu, kjer čakajo vstajenja tudi drugi Slovenci. Morda je bil dr. Puš najbolj trezen in krščanski slovenski politik v zadnjih letih. Naj počiva v miru.

Premalo cenimo naše revolucionarje. Najbolj jih upošteva komisija za poimenovanje ljubljanskih ulic: Kardelj ima celo ulico, trg in univerzo! Komisija bedi, da se ne bi vrnil na hišne tablice kak slovenski katoliški pisatelj, kakršen je na primer Ivan Pregelj. Ker se v Ljubljani ponašata s svojima ulicama za Slovence izredno pomembna oseba Bijedić in Ho Ši Minh, ju ima Pregelj gotovo v bosanski in vietnamski prestolnici.

Ali ste že slišali za načrt, po katerem naj bi takoj po zmagi revolucije ustanovili samostojno slovensko Cerkev, ki ne bi bila več podrejena Vatikanu, ampak novi oblasti? Ljudski glas ve povedati, naj bi ustoličili za njenega papeža Metoda Mikuža, ki se je po prihodu iz ljubljanske škofije med partizane seznanil z interesi novih oblastnikov. Škoda, da ni bilo nič iz tega. Kandidat se je poročil in postal dvorni zgodovinar revolucije. Ali ne bi bilo krasno? Danes bi tov. Kučan nastavljal škofo po partijskih potrebah. Podeželske pasje procesije že obiskuje, k okrogli mizi z alternativi pa pošilja svoje ministrante.

Torej, povojni obračun s katolicizmom je bil odličen. Verouk iz šol, marksizem vanje! Teološka fakulteta iz univerze, bežigradska partijska šola vanjo! Teren so počistili tudi duhovniški procesi, aresti, pritiski, božič smo črtali. Mohorjevo družbo smo iz taktičnih razlogov začasno ohranili. Seveda smo budno pazili, da se ne bi Mohorjeva preveč razživela — tako kot tista v Celovcu in Gorici. Celjski smo odvzeli njeno tiskarno, leta 1947 ni bilo dovolj papirja za njene knjige, čeprav ga je bilo obilo za mojstrovine

takšne baže: *Blatin, Prijateljstvo in tovarištvo. Skrajšan stenogram predavanja za komsomolski aktiv v Moskvi; Višinski, Lenin in Stalin, velika organizatorja Sovjetske zveze*. Za konkurenco smo ustanovili Prešernovo družbo, katere program je plagiat Mohorjeve, a rdeče prepleskan.

In v takšnih razmerah naj bi se razmahnilo katoliški ustvarjalci? Kje pa! Ves čas smo jim strigli peruti. Ko smo izrabili Kavčičev liberalizem in ustanovili l. 1969 revijo *Prostor in čas*, smo ji l. 1974 elegantno zavili vrat z novim zakonom. Pisatelj Rebula ima srečo, da živi za mejo, zato se lahko izogiba našim sankcijam. Ko sem kot nepoznavalec naših razrednih sovražnikov hotel osrečiti revijo *Sodobnost* z recenzijo njegovega romana *Divji golob*, me je njen urednik Ciril Zlobec opomnil, da to ne gre, češ da so topogledni organi že ugotovili oporečnost teksta, povrh tega naj bi bil zanič. Seveda je bil Rebula kaznovan zaradi knjižice *Kocbek — pričevalc našega časa* (Trst, 1975): njegova knjiga *Sledovi Edena* je lahko izšla v Kopru šele leta 1987 in še to zaradi beograjske evropske konference o varnosti in sodelovanju. Takrat so organi hitro dali zeleno luč tudi za Kocbekove *Zbrane pesmi*, ker bi nam lahko g. Böll spet skuhal evropski škandal. Po izidu Rebulovega *Vrta bogov* (1986) je v Delu okaral Slovensko matico tov. Ribičič, ki je kot vodja SZDL vneto vodil že „očiščevalno akcijo“ zoper knjižico o „pričevalcu našega časa“. V njej je namreč Kocbek blatil revolucijo z informacijo o poboju domobrancev na Rogu.

(nadaljevanje s 13. strani)

Velik prispevek je dala prireditvi skupina mladih iz legendarnega Šentjošta, ki je nastopala s pretresljivimi spominskimi besedami ter s pesmijo. Končno je bila tudi slovenska Cerkev simbolično prisotna z dvema predstavnikoma. Nekateri so sicer Cerkvu zamerali, ker se ni takoj intenzivneje pridružila temu eminentnemu dejanju znotraj naroda, saj gre za posvetitev vseh grobišč po slovenski zemlji.

Treba je jasno povedati, da gre ob spravi znotraj slovenskega naroda za vzpostavitev stanja, v katerem se bo toleriralo drugače misleče, niheč več pa ne bo imel ekskluzivnih možnosti preganjanja ter nedovoljevanja na primer vstopa slovenske politične emigracije v svojo domovino.

Številčnost ter odločnost, ki smo jima bili priče na Žalah ob lipi sprave, zagotavljata, da smo se Slovenci kljub petinštiridesetletnemu zatiranju še sposobni upreti vsakršnemu zločinstvu ter postavljati stvari na svoja mesta.

DEMOKRACIJA, Ljubljana, 7. nov. 89 / 1.

nova naročnina „naše luči“ je 25 nemških mark na leto oz. enaka vrednost v drugih valutah.

Po treh letih smo prisiljeni zvišati naročnino za NAŠO LUČ, saj nima revija nobenih drugih denarnih virov. Upamo, da nam boste naročniki ostali zvesti! Pridobite nove naročnike! Darujte v tiskovni sklad!

kaj ko bi se malo vadili v slovenščini?

● NAMESTO VELELNKA UPORABI POGOJNIK!

- Pojdi po časopis!
- Postrezite teti!
- Sezuj si škornje!
- Recite kakšno besedo!
- Odpni si plašč!

● GLAGOLE V OKLEPAJIH POSTAVI V VELELNIK ZA 2. OSEBO EDNINE!

- (Ostrižem) si lase.
- Lepo mirno (ležem).
- Sosed, (sežem) mi spet v roke.
- (Odvržem) vso navlako.
- Ne (tečem) prehitro.

● NEDOLOČNIKE V OKLEPAJIH POSTAVI V POVEDNI, VELELNI IN POGOJNI NAKLON!

- Majda (biti) pridna.
- Jaka (iti) po tobak.
- Neža ne (prisluškovati).
- Pes (jesti).
- Marko (spati).

● TVORNIKE SPREMENI V TRPNIKE Z DELEŽNIKOM NA -N, -I!

- Primer: Knjigo so brž natisnili. Knjiga je bila brž natisnjena.
- Tu so zgradili dva mostova.
- Obleko je hitro ponosil.
- Jed so skuhalo v dveh urah.
- Dvorano so mimogrede pometli.
- Polento so močno zabelili.

● NADOMESTI PIKE Z USTREZNIM SAMOSTALNIKOM (V ZVEZI Z MIKLAVŽEVANJEM)!

- Letos pa z (M . . .) nismo imeli sreče!
- Otroci so šli (m . . .) v sosednji kraj.
- Bili so dobre volje kakor otroci ob (m . . . = darilo na miklavževanju).
- Eden od fantov se je oblekel v (p . . .).
- (P . . .) je rožljaj z verigo.

● POSTAVI NAMESTO PIK PRAVO BESEDO!

- Praznik Kristusovega rojstva se imenuje . . .
- Jopico ji je prinesel (b . . .).
- Voščili so nam lepe (. . .) praznike.
- Letos bomo (b . . .) kar doma.
- Za otroke iz predmestja so pripravili lepo (. . .).

● SAMOSTALNIKE V OKLEPAJIH POSTAVI V PRAVO OBLIKO!

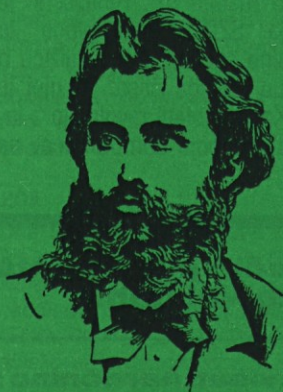
- Škrata izrezi s (škarje) iz rdečega papirja!
- Žebelj boš izdrl samo s (klešče).
- Toliko (grablje) pa spet nimamo!
- Vsa družina se je mastila s (koline).
- Juhe vendar ne boš jedel z (vilice)!

Josip Stritar 1836—1923

Je bil kmečki sin iz Podsmreke pri Velikih Laščah. Bil je eden naših najbolj razgledanih in vsestranskih literarnih delavcev. Večino življenja je prebil na tujem, največ na Dunaju, kjer je bil profesor grščine in latinščine. Umrli je v Rogaški Slatini v visoki starosti.

Pisal je pesmi in se z njimi prizadeto odzival na tedanje družbeno in politično dogajanje. Po tujih zgledih ali pobudah je ustvaril Slovencem več pripovednih del: *novelo Svetinova Metka, povest Rosana,*

romane Zorin, Gospod Mirodolski, Sódnikovi. Mladini je namenil štiri posrečene knjižice pesmi, prizorov in proze: Pod lipo, Jagode, Zimski večeri, Lešniki.

● **SAMOSTALNIKE V OKLEPAJIH POSTAVI V PRAVO OBLIKO!**

- Slovenija se postavi z mnogimi (cerkev) na gričih.
- Z gorečo (molitev) si je izprosila milost.
- Ne čudite se tako lepim (breskev)!
- Stvari ne boš uredil z (žalitev)!
- Brez (britev) se je težko obriti.

● **IMENUJ PROSTOR, V KATEREM NAVADNO DELA:**

- knjižničar, knjigarnar, kovač, pek, mesar, rudar, krojač!

● **UPORABI V POVÉDIH PRIMERE:**

- kisel kot vrisk, sladek kot med, trd kot kamen, dober kot kruh, poceni kot sneg pozimi, drag kot žafran, lahek kot pero, mrzel kot pasji gobček, podoben kot jajce jajcu, čist kot zlato!

REŠITEV NALOG IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE NAŠE LUČI

● **GLAGOLI V POVEDNEM NAKLONU:** Učenec vedno prebere roman med poukom. Da ne boste časopisa vrgli preč! Mati vedno premišljuje o izgubljenem sinu. Punčka je stekla k mami. Kakšne misli ti gredo po glavi?

● **GLAGOLI V VELELNIKU:** Bodi vedno vljuden! Ne zapovej svoji sestrici! Ne meči papirčkov na tla! Ne teci prehitro! Mama, speci mi potico!

● **GLAGOLI V VELELNIKU:** Konja privežite k ograji! Ne spodpihujte sosedov! Le pojejte do konca! Ne kupujte stvari iz druge roke! Postrezite si!

● **POGOJNI NAKLON:** Stric bi rad postregel z vinom. Sosed bi ovce rad ostrigel. Janez bi podrž z enim metom vse keglje. Peter bi šel rad na gore. Mara bi spekla potico.

● **PES:** Prišel je na psa. Dosti psov zajčja smrt. Gospa je vodila na vrvici kodrastega psička. V peharju je ležala psica s psički. Ona ima zloben jezik, pa tudi on je ves pasji.

● **ZANIKANI STAVKI:** Ne vrzi žoge! Ne kupujte tega avta! Ne zapiraj vrat za sabo! Ne pojej vsega! Ne prodaj hiše!

● **VELELNIK:** Takoj vstani! Bodi tako prijazen in nesi pismo na pošto! Jej! Tega mi ne tveži! Takoj utihni!

● **ZANIKANI STAVKI:** Vseh tekem nisem videl. Škarij nisem našel. Za šolo nismo kupili novih metel. Za sprevodom niso nesli bakel. Včasih častniki niso nosili sabelj.

● **MNOŽINA:** Nisem mogel najti igel. Ne vem, če bo pek prinesel dovolj žemelj. Veste kaj, skorij pa res ne bom jedla! Na morju smo zagledali vrsto ladij. Takšnih iger pa še ne!

● **DVOJINA IN MNOŽINA:** Hčera (hčera) ni bilo domov. Mati je pisala hčerama (hčeram). Oče je šel na obisk k hčerama (hčeram). Z našima hčerama (našimi hčerami) imamo veliko veselje. Na romanju so srečali sosedovi hčeri (sosedove hčere).

● **ŽIVALI:** kos žvižga, slavček poje, vrabec čivka, lev rjove, volk zavija, kokoš kokodaka, maček mijavka, gos gaga, ovca bleja, prašič kruli, muren cvrči, kača sika, golob gruli, grlica gruli, osel riga, čmrlij brenči, medved brunda, žaba kvaka, pes laja, petelin kikirika, konj rezgeta.

● **KOLIČINSKI SAMOSTALNIKI:** Prgišče vode, požirek vina, pest soli, grižljaj kruha, ščepec tobaka, naročje drv, krhelj pomaranče, olupek jabolka, lupina jajca.

● **DVOJINA IN MNOŽINA:** S tema lestvama (temi lestvami) boš težko dosegl vrh zvonika. Z gladkima dlanema (gladkimi dlanmi) težko prosiš vbogajme. Za vasema (vasmi) je bilo videti oblake dima. Z zaprtima pestema (zaprtimi pestmi) ne boš veliko podaril. Vozil je z ugaslima lučima (ugaslimi lučmi).

● **MNOŽINSKI SAMOSTALNIKI:** Zobozdravnik mu je s kleščami izdrl zob. Spet ne najdem grabelj. Bahal se je z novimi hlačami. Pri peči ne najdem burkel. Pri mesarju nisem dobil jeter.

Bog

Bog je sam sebi najprej brado ustvaril. (= Vsakdo poskrbi najprej zase.) — Človek obrača, Bog obrne. (= Človekova pričakovanja se zmeraj ne uresničijo.) — To je pa narejeno, da se Bog usmili! — Drži se ko lipov bog. — Bogu čas krade. (= Lenari.) — Živi Bogu za hrbtom. (= V zakotnem kraju.) — Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega! (= Vsakemu svoje.) — Naj gre, Bog z njimi! (= Ni mi žal!) — Bog ga tepe. (= Nesreče ga zadevajo.) — Ustavili se bomo, kjer Bog roko ven drži. (= V gostilni). — Najljubša ji je kava, no, Bog ji jo blagoslovil! (= Privoščim ji jo.) — Njegov bog je denar. — Imela ga je za boga. — Ta otrok je bog v družini. — To je gotovo kakor Bog v nebesih! — Pod milim Bogom za nobeno rabo nisi. — Bog mi je priča, da ne lažem! — O njej ne vem nič slabega, Bog varuj! — Govoril bom resnico, tako mi Bog pomagaj! — Bog s tabo! — Dober večer Bog daj! — Bog ji daj nebesa! — Bog te živi! — Bog daj srečo! — Boga zahvali, da se je tako zgodilo! — Vzemi ga, še Bog če te mara! — Še Bog da je prišel!

družinski kotichek

BOŽIČ — OTROŠKI PRAZNIK

Med vsemi prazniki ima božič za otroke poseben čar. Morda zato, ker jih obsujejo z vsemi mogočimi darili. Ali pa zato, ker je središče tega praznika Otrok.

Mnogi starši se sprašujejo, kako naj otroku pojasnijo, zakaj so ta dan vsi tako veseli in se med seboj obdarujejo. Ali bi bilo prav, če bi otroku skrivnostno namigovali, da darove prinaša „božiček“, in to samo „ljubim in pridnim“ otrokom? Taki starši se leto za letom z zaskrbljujočim pogledom sprašujejo, ali njihov nadebudnež v to še verjame.

In kaj naj bi otrok veroval? V pravljničnega otroka z modrimi kodrčki,

ki krasi božični drevesček in na mizo sklada darove? Božič je vendar nekaj čisto drugega: od kar kristjani slavimo ta praznik, gre vendar za rojstvo tistega, ki nam je približal nebeškega Očeta, tistega, ki ga kristjani slavimo kot svojega Odrešenika, ker nam je s svojim življenjem in smrtjo odprl pot k nebeškemu Očetu. Še več: pričakujemo, da bo ob koncu časov spet prišel dopolnit vse stvarstvo. Od rojstva tega moža štejemo naša leta in stoletja. Kar slavimo o božiču, je torej stvar nas vseh, malih in velikih.

Zato modri starši nič več ne govorijo o Jezuščku. Svojim otrokom povedo: božič je Jezusov rojstni dan. Če praznujemo Mihčev in Metkin rojstni dan, kako ne bi še Jezusovega?

Ker sta Mihec in Metka tudi sama otroka, kmalu najdeta do Jezusa — otroka pravi odnos. K temu pripomorejo tudi jaslice z mnogimi kipci. Saj veste, da naši otroci radi prisluhnejo pravljničnemu svetu! Oni sami so pastirji in imajo radi božje Dete.

Za vsako odlično oceno deset mark

Šolske ocene naj bi bile odraz otrokovega znanja. Šolar se mora za dobre ocene potruditi. Ob uspehu doživi zadovoljstvo in zagotovo si bo prizadeval, da se bo to še kdaj zgodilo.

Otroku, ki mu je vseeno, ali uspe ali ne, je treba pomagati, da počasi začuti veselje ob svojih uspehih, da se v njem prebudi nezadovoljstvo ob morebitnih neuspehih.

Čeprav so številne raziskave pokazale, da je pohvala običajno učinkovitejša kot graja, smo še vedno z grajo dosti radodarnější kot s pohvalo. To seveda ne velja samo za učitelje, ampak tudi za starše.

Kako malo pohvalnih besed izrečemo ob dobri oceni in kako gostobesedni postanemo, če otrok v šoli ni bil uspešen! Kadar se šolar

postavi z dobro oceno, ga mnogi starši odpravijo s kratkim: „Saj drugega dela kot učenje tako nimaš.“ Ljubeznivejši starši morda še dodajo: „Lepo, lepo, razveselil si nas, kar tako naprej . . .“ Ob slabih ocenah, ob slabih vesteh, ki jih starši dobijo na roditeljskih sestankih ali pri govornih urah, pa se skoraj praviloma usuje plaz besed: „Nimaš drugega dela kot učenje, pa takšne ocene! Lahko te je sram! Midva se trudi, garava vse dneve, da bi ti bilo nekoč lepše, kot je bilo nam! Mi sploh nismo imeli takšnih možnosti! Jaz sem imel en sam par čevljev, ti pa kar naprej kaj novega! Seveda, same neumnosti ti rijo po glavi! Če bi imel malo srca, nama tega ne bi delal! Saj ne bo nič iz tebe!“

Ostre besede, očitki na račun

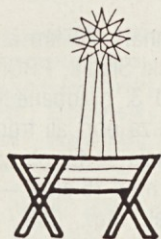
neuspeha še posebej prizadenejo šibke učence, tiste, ki se nekoliko težje učijo, ki so čustveno moteni. Zaradi graje pogostokrat izgubijo še tisti kanček veselja do učenja, ki so ga morda imeli. Pretirana graja lahko sproži celo vrsto novih neuspehov. Še zlasti takrat, kadar otroka podcenjujemo in z grobimi besedami žalimo pred drugimi.

Seveda pa lahko graja tudi koristi. To velja posebej za bistre, dobro prilagojene šolarje, ki so čustveno trdni in nimajo težav v navezovanju stikov. A vseeno je treba paziti, da graja ne preraste v žalitev.

„Pri nas doma smo vprašanje glede ocen rešili,“ se je pohvalil neki oče. „Uvedli smo sistem nagrajevanja po delu. Moja dva otroka dobita za vsako odlično oceno deset mark. Ženo se dobro zaveda, da je nagrada več vredna kot kazen, mar ne?“

Samozavestni oče je svoja otroka morda res spodbudil k tekmovanju za boljše ocene, a hkrati ju

Globlje razmišljujoči otrok se bo vprašal, zakaj je dobil na ta večer toliko darov in zakaj so jih dobili drugi. Odgovor je preprost: „Jezus je prišel na svet. Ker se tega tako zelo veselimo, praznujemo in se medsebojno obdarujemo.“ Tako je želja, da bi tudi mi neko ga razveselili, dobila svoj smisel. Ne omejimo se samo na družino in znanca, ampak premislimo, s čim bi razveselili bolne in stare in ali ne bi kakega osamelega človeka povabili k obedu. Tudi prek dobroteljskih ustanov (Lačni otrok, Poštni predal dobrote, Karitas) lahko prispevamo k zmanjšanju bede na svetu.

je naredil za sužnja materialnih dobrin. Šolarji imajo vendar različne sposobnosti in s trudom pridobljena trojka zasluži več priznanja kot mimogrede dobljena odlična ocena. Z denarnimi nagradami vzgajamo v otroku tudi občutek, da mora za vse prejeti plačilo, da se ni vredno potruditi zastonj, da se človeški napori in žrtve merijo le z denarjem. Otrokova duša postaja revna, preračunljiva, hladna.

Izogibati se je treba žalitvam: „Len si, zabit, nič ne bo iz tebe!“ S tem šolarju še bolj ubijamo voljo do dela, krhmo samozavest. Tudi o izrednem pomenu odličnih ocen ni primerno govoriti, saj bo otrok mislil, da je najpomembnejši zunanji uspeh. Sprva bo želel ugajati staršem, nato šefom in nazadnje ga bo zanimala samo še kariera.

Šolar naj se ne bi učil zaradi ocen, ampak ker ga učna snov zanima, ker mu širi obzorje in mu pomaga, da bo svoje talente, ki jih ima vsakdo, kar najbolj koristno podaril družbi, v kateri živi.

Moj svet

Redno hodim v šolo. Ni mi žal, da hodim vsak dan v šolo, saj vedno več znam in to me veseli.

Ko pridem iz šole, večkrat pokličem svojo sestrično v Sloveniji. Pogovoriva se, kako je bilo v šoli, kakšno vreme je doma. Včasih ji govorim, kako rada bi se za stalno vrnila v Slovenijo, se naselila v naši hiši in imela svojega psa ali muco.

Če sestrične ne pokličem, takoj naredim domačo nalogo in se pripravim za naslednji dan. Potem obiščem prijateljico in se z njo pogovarjam, kaj vse sva v tem dnevu doživeli. Moja prijateljica Tina je tudi Slovenka in si želi živeti v domovini.

Zvečer rada gledam televizijo, a je redkokdaj na sporedu kaj pametnega. Predvajajo samo surove filme, jaz pa si želim oddaj o živalih, morju, hribih . . . V Nemčiji nikoli ne hodim v disko, cirkus ali kino. Rajši obiščem prijateljice, si ogledujem bogato založene trgovine, ali pa sem kar doma.

V Sloveniji grem včasih v disko, kino ali s starši v gostilno. Pogosto pa sem doma, sama s svojimi mislimi, in sanjam, kdaj bom stalno živela v domovini pri babici, sestrični, teti in prijateljicah.

Svoj svet najrajši doživljam v SLOVENIJI. Srčno si želim, da se moja želja nekoč uresničila. Samo, da ne bom takrat že preveč stara! Sedaj kaže, da bom morala počakati do svojega 21. leta.

SLOVENIJA, MOJA DEŽELA!

Renata, 8. razred, ZRN

BOŽIČNI VEČER

Zbrani okrog božičnega drevesa in jaslic se veselimo s svojimi otroki! Saj se smisel praznika oznanja z veseljem oznanilom: „Pojte in veselite se!“ O tem velikem veselju nam govori božična zgodba. Lahko jo preberemo iz evangelija, še bolje pa je, če jo, zlasti malčkom, povemo s svojimi besedami. Nekako takole:

„Otrok je bil rojen v hlevu. O tem so v tej noči vedeli samo otrokovi starši Marija in Jožef in nekaj pastirjev, ki so na prostem pazili na ovce. Zagledali so angela in se prestrašili zaradi velike svetlobe, ki ga je obdajala. Angel pa je rekel: „Ne bojte se! Veselite se! Kajti v Betlehemu je bil rojen otrok. On je rešitelj in pomočnik vseh ljudi.“ Pastirji so slišali tudi pesem angelov. Glasila se je: „Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki Boga ljubijo.“ Potem so pastirji šli v Betlehem. Našli so

Jezusa z Marijo in Jožefom. Silno so se ga razveselili.“

Zdaj bi morda z otroki skupaj kaj zapeli, toda ne predolgo, kajti otroci so že silno radovedni, kakšni darovi so na mizi.

Višek božičnega večera je seveda slovesna polnočnica v župnijski cerkvi. Za otroke je marsikje polnočnica že prej, ob zanje primerni uri.

Božič se ne konča niti s svetim večerom niti s prazniki, ki sledijo. V naslednjih dneh je vedno znova priložnost, da jim lahko pripovedujemo, kaj se je zgodilo potem, kako so prišli Modri z Vzhoda in kako je moral Jezus že kot otrok bežati, kakor mnogi otroci današnjega časa, ki morajo živeti v tuji deželi.

Okrog božiča je polno slovesnih dni, ki so zaradi starih šeg bogati globokih vtisov. Poskrbimo, da jih bodo naši mali čimbolj sodoživeli!

oglasi

● DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EV-ROPO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevoredu Corso Italia, Vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

● RAČUNALNIKI: Sinclair 48 K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Ekspozitni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

● V Rakičanu pri Murski Soboti ugodno PRODAM delno vseljivo hišo,

vsu podkleteno in z velikim vrtom. — Informacije dobite po tel. 07 7 32 / 52 8 30, BRD.

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● PRODAM sončno enonadstropno hišo 12,5 x 8 m s centralnim in solar-
nim ogrevanjem in telefonom. Poleg

**Če potujete v München,
Vas pričakuje
HOTEL ERBPRINZ
Sonnenstr. 2, 8000 München 2
tel. 089 / 59 45 21.
Družina Zupan**

hiše stoji nov samostojen objekt, primeren za delavnico z nadstreškom za 2 avtomobila. Celotna parcela meri 2.735 m², je ograjena z novozično ograjo s kozolcem-topljerjem naravne velikosti, sadovnjakom, gozdom in travnikom. Hiša je v vasi Velesovo, 9 km od Kranja. — Informacije po telefonu 064 / 42 4 91 ali 064 / 78 3 29 ob vikendih.

● V Poljčanah, 30 km iz Maribora proti Rogaški Slatini, PRODAM hišo, zgrajeno do 3. gradbene faze. Hiša je primerna za obrt ali trgovino (go-
stilno). Nahaja se tik ob asfaltni cesti. Parcela meri 15 arov. — Informacije pod tel. štev. 063 / 82 42 63, YU.

● Na Bledu, turističnem mestu v Sloveniji, sta NAPRODAJ takoj vseljivi hiši — starejši in novi tip. — Informacije po telefonu 064 / 77 0 55, popoldan.

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

smeh je najboljše razkužilo za jetra

(Da je črni humor na tej strani iz DEMOKRACIJE, ni menda treba posebej praviti.)

Mož stoji ob grobu svoje žene. Pri sosednjem grobu stoji drug mož.

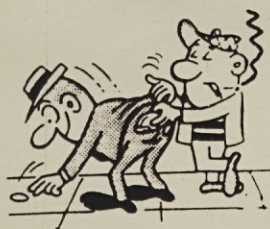
„Koga imate pa vi tu pokopane-ga?“ ga vpraša.

„Taščo.“

„No, tudi ni slabo.“

Najprej je bila celica. Polagoma se je prek mnogoceličarja iz nje razvil človek. Ko je začel misliti, so ga strpali nazaj v celico.

Dva mačka sta se vtihotapila v letalo. Pa vpraša prvi drugega: „Ali si res prepričan, da bomo pristali na Kanarskih otokih?“

V socializmu se ljudje delijo na nosilce odlikovanj in nosilce posledic.

„Ali veš, da pivo poneumlja?“
„Ne, nisem vedel. Mislim sem, da si abstinent.“

Raziskava Slovensko javno mnenje kaže, da nam je uspelo ločiti Cerkev od države, ni pa nam uspelo ločiti božične potice in velikonočne šunke od komunistov.

Polica j ustavi precej vinjenega voznika.

„Pihajte, prosim!“

„Prav rad. Kje vas pa boli?“

Za svobodo je padlo toliko ljudi, da se sploh ne pobere mo.

Na sestanku krajevne skupnosti vpraša Kovač: „Zakaj ni mleka, olja in sladkorja?“

Predsednik ne ve odgovora, a mu obljubi, da mu bo zadevo pojasnil na prihodnjem sestanku.

Na sestanku čez mesec dni se javi k besedi Petrič: „Imam dve vprašanji: zakaj ni mleka, olja in sladkorja in kam so odpeljali Kovača?“

Človek je naše največje bogastvo. Imamo srečo, ker nam je uspelo prav ljudi izvoziti na konvertibilno področje.

V Pragi sta parkirana dva avta, moskvič in rolls-royce. Dva možaka si ju ogledujeta.

Prvi vpraša drugega: „Kateri vam je bolj všeč?“

„Moskvič,“ odgovori ta.

„Vidim, da o avtih ne veste dosti.“

„O avtih že vem nekaj, samo o vas ne vem ničesar.“

Včasih: Kri za socializem! Danes: Kriza socializma!

Starejši mož na vlaku išče živčno po žepih vozovnico, ki jo ima med zobmi.

Sprevodnik ga nekaj časa gleda, potem se zasmije, mu vzame vozovnico iz ust, jo preščipne in gre naprej.

„Oča, stari smo že, stari,“ mu reče sopotnik.

„Smo, smo,“ pravi ta, „pa vozovnica tudi.“

Razvoj: Ded — socialistični heroj. Oče — socialni delavec. Sin — socialni primer.

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikanek, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

P. Andrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Anton Štekl, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, ~~avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.~~

~~(Tel. 071 - 36 77 54).~~ 10, rue de la Révolution, Châtelineau
6070 Châtelalet (Belgique). Tel. 071 - 39 73 11.

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msrgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München.

(Tel. 089 - 90 30 050).

Martin Horvat, stanovanje in pisarna Slovenske misije, 1000 Berlin 62,

Kolonnenstraße 38. (Tel. 030 - 788 19 24).

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 -

64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdähler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Staffenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, Urbanstraße 21, 7410 Reutlingen 1. (Tel. 07 1 21 - 44 7 89).

Župnijska pisarna Slov. kath. Mission, Krämerstraße 17, 7410 Reutlingen 1.

(Tel. 07 121 - 45 2 58).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7900 Ulm, Olgastraße 137.

(Tel. 0731 - 27 2 76).

Slovenski župnijski urad (Marijan Bečan, Branko Rozman), Liebigstr. 10,

8000 München 22. (Tel. 089 - 22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan, 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21, v Malmöju:

040 - 23 24 78).

ŠVIČA

P. Robert Podgoršek, Seebacherstr. 15, Postfach 521, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 44 15 in 01 - 301 31 32).

Pisarna Slov. misije, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 31 32).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).